

REINOUT
IN HET
BETOVERDE HOF;

Zynde het Gevolg van

ARMIDA.

Met Konſt- en Vliegwerken, verſcheidene Sieraaden en Balletten.

Te AMSTELDAM,
By de Erfg: van J: LESCAILJE, op de Middeldam, op de hoek van de Viſchmarkt, 1697.
Met Privilegie.

Copye van de Privilegie.

DE Staten van Holland ende Westvriesland doen te weten. Alzo Ons vertoond is by de tegenwoordige Regenten van de Schouwburg tot Amsterdam, Dat zy Supplianten zedert eenige Jaaren herwaarts met hunne goede vrinden hadden gemaakt en ten Tooneele gevoert verscheiden Werken, zo van Treurspeelen, Blyspeelen als Klugten, welke zy lieden nu geerne met den druk gemeen wilden maken: doch gemerkt dat deze Werken door het nadrukkenvan anderen, veel van hun luister, zo in Taal als Spelkonst zouden komen te verliezen, en alzo zy Supplianten hen berooft zouden zien van hun byzondere oogwit om de Nederduitschen Taal en de Digtkonst voort te zetten, zo vonden zy hen genootzaakt, om daar inne te voorzien, ende hen te keeren tot Ons, onderdanig verzoekende, dat Wy omme redenen voorsz. de Supplianten geliefden te verleenen Oktroy ofte Privilegie, omme alle hunne Werken reeds gemaakt, en de noch in 't ligt te brengen, den tyd van vyftien Jaaren alleen te mogen drukken en verkoopen of doen drukken en verkoopen, met verbod van alle anderen op zeekeren hooge peene daar toe by Ons te stellen, ende voorts in communi forma. Zo is 't dat Wy de Zake en 't Verzoek voorsz. overgemerkt hebbende, ende genegen wezende ter bede van de Supplianten, uit Onze regte wetenschap, Souveraine magt ende authoriteit dezelve Supplianten gekonzenteert, geaccordeert ende geoctroijeert hebben, conzenteeren, accordeeren ende octroijeren mitsdezen, dat zy geduurende den tyd van vyftien eerst achtereenvolgende Jaaren de voorsz. Werken die reeds gedrukt zyn, ende die van tyd tot tyd door haar gemaakt ende in 't ligt gebragt zullen werden, binnen den voorsz. Onzen Lande alleen zullen mogen drukken, doen drukken, uitgeven en verkoopen. Verbiedende daarom allen ende eenen yegelyken dezelve Werken naar te drukken, ofte elders naargedrukt binnen den zelve Onzen Lande te brengen, uit te geven ofte te verkoopen, op de verbeurte van alle de naargedrukte, ingebragte ofte verkogte Exemplaaren, ende een boete van drie hondert guldens daar en boven te verbeuren, te appliceren een darde part voor den Officier die de calange doen zal, een darde part voor den Armen ter Plaatze daar het cazus voorvallen zal, ende het resteerende darde part voor den Supplianten. Alles in dien verstande, dat Wy de Supplianten met dezen Onzen Octroije alleen willende gratificeren, tot verhoedinge van haare schaade door het nadrukken van de voorsz. Werken, daar door in geenige deelen verstaan, den inhoude van dien te authorizeeren ofte te avoueeren, ende veel min de zelve onder Onze protektie ende bescherminge eenig meerder krediet, aanzien oft reputatie te geven, nemaar de Supplianten in kas daar in yets onbehoorlyk zoude mogen iufluceren, alle het zelve tot haren laste zullen gehouden wezen te verantwoorden; tot dien einde wel expresselyk begeerende, dat by aldien zy dezen Onzen Oktroije voor de zelve Werken zullen willen stellen daar van geene geabbrevieerde ofte gecontraheerde mentie zullen mogen maaken, nemaar gehouden zullen weezen het zelve Octroy in 't geheel ende zonder eenige Omissie daar voor te drukken ofte te doen drukken, ende dat zy gehouden zullen zyn een exemplaar van alle de voorsz. Wer-

ken,

ken, gebonden ende wel geconditioneert te brengen in de Bibliotheecq van Onze Univerziteit tot Leiden, ende daar van behoorlyk te doen blyken. Alles op pœne van het effekt van dien te verliezen. Ende ten einde de Supplianten dezen Onzen Conzent en Octroije mogen genieten als naar behooren: Lasten wy allen ende eenen ygelyken die't aangaan mag, dat zy de Supplianten van den inhoude van dezen doen, laaten en gedogen, rustelyk en volkomentlyk genieten, en cesserende alle beletten ter contrarie. Gedaan in den Haage onder Onzen grooten Zegele hier aan doen hangen den XIX September in 't Jaar onzes Heeren en Zaligmakers duizent zes honderd vier en tachtig.

G. FAGEL.

Ter Ordonnantie van de Staten

SIMON van BEAUMONT.

De tegenwoordige *Regenten* van de *Schouwburg* hebben het recht der bovenstaande Privilegie, voor *Reinout in het Betoverde Hof*, vergund aan de Erfgen: van *Jacob Lescailje*.

Den 8 *February*, 1697.

VERTOONERS.

ARMIDA.
REINOUT.
DARES, *Knecht van Reinout.*
HYDRAOT, *een Geest.*
FILIDA, THISBE, *Staatjuffers van Armida.*
AURORA.
CUPIDO.
CERES.
BACCHUS.
POLITIONELLE.
POLINOS.
HUBALDUS, KAREL, *Vrienden van Reinout.*
LUKVROUW.
Vier JAAGERS.
AAP

ZWYGENDE.

Een BEER.
Een EREMYT.

DANZENDE.

GEVOLGEN *van* CERES. BACCHUS.
PEDESTAALEN.
JAAGERS.
Een AAP.
HARLEQUINS.
POLITIONELLES.
Een SCARAMOESJE.

REI-

REINOUT IN HET BETOVERDE HOF.

EERSTE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL,

Verbeeldende een duistere morgenstond, in een Landschap, daar REINOUT *en* ARMIDA, *naar dat ze uit de waagen treeden, daar* KUPIDO *uit vliegt, moeten zitten.*

KUPIDO.

El aan, gezeegend Paar, deez' plaats is u beschooren
Tot uw vermaak en lust.

ARMIDA.

Myn Hert, myn Uitverkooren,
De Liefde, hoord gy 't wel? heeft ons deez' plaats bereid.
Hier zullen wy gerust, myn Lief, in veiligheid
Genieten onze min, hier zal ons niemand stooren;
Maar gy moet my getrouw....

REINOUT.

'k Heb u myn trouw gezwooren,
Die ik niet breeken zal.

KUPIDO.

Wel aan, ik vlieg voor uit
De plaats bereiden, daar gy uw beminde Bruid
En gy uw Bruidegom, in schaduwen van Elzen,
Lauwrieren en Cypres, vol wellust, zult omhelzen.

ARMIDA.

Wy volgen uw bevel.

 Ku-

KUPIDO.

Daal beide na beneên.
Gelukkig Paar, ik vlieg weêr na myn woonplaats heen.

Kupido vliegt weg; Armida en Reinout daalen met de waagen neêr, en het word dag.

TWEEDE TOONEEL.

AURORA *verschynd in de Lucht.*

WYk, zwarte duisternis, maak voor de goude straalen
Van Phebus plaats. My lust myn adem hier te haalen.
Hier moet geen droeve nacht versuffen het gemoed;
Terwyl Armida, met haar Reinout, in een gloed
Van onderlinge min weêrzyds elkander zengen,
Zy moeten hier de tyd in wellust overbrengen:
En nu het Aardryk hem een plaats van vreugd bereid,
Geeft hem de Hemel stof tot alle vrolykheid. *Aurora verdwynd.*

DERDE TOONEEL.

POLINOS *met* DARES *in de lucht.*

DARES, *na eenige regels van binnen gesprooken te hebben, word door Polinos neêrgesmeeten.*

DARES.

MYn lieve Polinos, ik zal 'er niet om liegen,
Hoor, Maat, ben jy niet moê, ik ben al moê van vliegen.

POLINOS.

Hier moeten wy ook zyn.

DARES.

Zet my dan zagjes neêr.

POLINOS.

Heel zagjes, waarom niet?

DARES.

De droes, daar leg ik weêr.
Dat is heel zagjes. Bloed, de nikker moet je haalen.
Of meend gy dat ik jouw de vracht noch zal betaalen?
Dat mogt de Henker doen. Js dat weêr vallen? bloed,
Myn achterend is aan twee stukken; maar ik moet

Hem danken, dat hy my in 't water niet liet vallen.
Hy is de beste droes waarachtig noch van allen:
Ik heb geen reeden dat ik my van hem beklaag;
Want was 't een booze geest, hy had door heg en haag
My konnen voeren, en aan flenteren gereeten,
Of licht my in een hoop kaauw jy ze neêrgesmeeten.
Maar, 'k zie daar Filida en Thisbe, dat 's een spel,
Die Hekzen weder hier! wat of 't nou worden zel?
Ik ben zo bang voor die vervloekte Toveressen.

VIERDE TOONEEL.

FILIDA, THISBE, DARES.

FILIDA.
WAt zegt gy daar van ons?

DARES.
Doorluchtige Prinsessen,
Van u?

FILIDA.
Ja, ja van ons.

DARES.
Ach! niet als eer en deugd.

THISBE.
Dat hebben wy gehoord.

DARES.
Wel hoe! gy zyt myn vreugd;
En gy zyt myn vermaak; en gy myn Engelinnetje;
En gy myn Duiveltje, myn marsepyne kinnetje.
Wat zoete zuiker mond.

THISBE.
Nu, Dares, wat zal 't zyn?

DARES.
Ik voel, nu ik u zie, een zoete minnepyn.

FILIDA.
Hoe! zyt gy dan verliefd?

DARES.
Uw poezelige handen,

Uwe oogjes, als een git, doen my in liefde branden;
U wensch ik in myn arm; u wensch ik ftaâg by my;
U heb ik graag in 't oog; u gaeren aan myn zy.
'k Min u met al myn hart; en u met al myn zinnen:
Gy zyt het die ik min; u zal ik ook beminnen:
Vertrouw vry op de min die Dares tot u draagd.
Ik weet niet of gy 't zyt, maar ik ben zuiver maagd.

THISBE.

Ei, hoor dat bakkes gaan.

DARES.

Wel ja, kan ik het weeten?
Heb ik myn leeven op een beezemstok gezeeten;
Of kan ik toveren?

FILIDA.

Waar ziet gy ons voor aan?

DARES.

Voor volk dat heksen kan, en door de schoorsteen gaan.

FILIDA.

Nu is 't genoeg, gy moet de tafel helpen dekken.

DARES.

Gy kund door deze reên my van de dood verwekken.
Zo krachtig is het woord van tafel, ô gantsch bloed!
De tafel dekken? kom nu schep ik weder moed.
Ik zal my zelven in het dekken niet vergeeten;
Want daar men tafels dekt, daar komt gemeenlyk eeten.

THISBE.

Wy zullen u daar na vernoegen, zyt gerust;
En gy zult hebben zo veel eeten als u lust.

DARES.

Daar moet ook drinken zyn.

FILIDA.

Gewis men zal 'er drinken.

DARES.

Maar, zeg eens, Juffrouw, zal de tafel weêr verzinken?

THISBE.

Verzinken? ben je mal? kom, Dares, laat ons gaan,
Gints komt Armida.

DA-

DARES.

Geef my elk een hand, vat aan.

VYFDE TOONEEL.

ARMIDA, REINOUT.

ARMIDA.

'k HEb u, myn tweede Ziel, op myn gevlerkte waagen,
Door Lucht en Hemelen met zorg en vlyt gedraagen,
Tot op deez' plaats, gebouwd van wellust en van vreugd.
Hier is het dat de Min met min ons hart verheugd:
Hier zullen wy vernoegd eens weeld'rig adem haalen.
Hier zal ik uwe min met wedermin betaalen.
Hier zal ik, zonder angst van minnenyd, of haat,
Myn overwaarde Ziel omhelzen. Ach! hoe slaat
Uw dringende oogstraal in myn hart verliefde wonden:
Myn ziel is door de min aan uwe ziel gebonden.

REINOUT.

Myn lieven Engel, ach! wat smaakt myn ziel al vreugd,
Waar meê zal ik voldoen uw goedheid en uw deugd?
Uw liefde die gy toond zo minn'lyk?

ARMIDA.

Met beminnen.

REINOUT.

Geloofd gy dan, Mevrouw, dat myn verliefde zinnen
Ontaarden zouden van haar eer, en eet, en pligt?
Zoude ik u haaten? neen! veel eer haate ik het licht,
Dat my zo lieffelyk komt met haar glans bestraalen.
Gy zult my afgeleefd eer zien ten graave daalen,
Eer ik my zal ontslaan van uw verliefde band.

ARMIDA.

Dat geef de Hemel, Lief, daar op kus ik uw hand.

REINOUT.

En ik uw lieve mond. Wat laat gy Nektar slippen,
Myn Engel, langs het blos van uw koraale lippen.
O zoete Honingby! wat stort gy Ambrozyn,

Wat ſchiet gy ſtraalen, die de ſchoonſte zonneſchyn,
Op 't midden van den dag, door haare glans verdooven.
Uw licht gaat 's hemels licht in klaarheid ver te booven.
Het ſneeuw is niet zo blank als uw albaſte hand.
Het flonk'ren van uw oog ſteekt my het hert aan brand.
Helaas! helaas!

ARMIDA.

Hoe nu, verwekt die brand dat zuchten?
Baard u de liefde ſmert, daar zy my baard genuchten?
Hoe zal ik dat verſtaan?

REINOUT.

O ja! zy baard my ſmart;
Maar ſmart die my verheugd, een ſmart die ziel en hart,
Op ieder oogenblik, doet ſterven, en herleeven,
En die my vreugd en druk ontneemen kan en geeven.
Myn Engel, ach! ik ſmelt in uwe gloed, hoe blus
Ik 't branden van myn hart?

ARMIDA.

Myn Reinout, met een kus.

REINOUT.

Dat vriendelyk gekus doet meêr myn boezem blaaken;
Want zo gy my meêr zengt moet ik uw byzyn ſtaaken.

ARMIDA.

Zyt toch geruſt, myn Lief, ik zal met myn gezigt
Uw geeſt verkwikken, als het friſſe morgenlicht.
En zo gy in myn arm de geeſt al kwaamt te geeven,
Zal ik uw aſſen als een Feniks doen herleeven.
En, om te toonen wat myn konſt en min vermag,
Zal ik beginnen met het opgaan van den dag,
Hoe zeer dat ik u acht, en u bemin, te toonen.
Wil my, is 't minder als gy waard zyt, toch verſchoonen;
Door dien de Hemel zelf, na waarde van uw deugd,
U niet voldoen kan. Ei, myn Lief, zyt toch verheugd,
En laat geen achterdocht uw vrolykheden ſtuiten.
Ruſt onder dit geboomt'. Wilt, hemelen, ontſluiten.
Daald, wolken, wolken daald, op dat deez' blyde dag,
Voor myn verkooren Ziel, een hemel ſtrekken mag.

„ 'k Moet

„ 'k Moet Reinouts oog door kracht van Tovery bestormen:
„ De Spooken in een schyn van Hemelgoden vormen,
„ Op dat ik door die schyn, verleidende zyn hert,
„ Van zyn verliefde ziel volkoomen meester werd.

ZESDE TOONEEL.

BACCHUS en CERES *afdaalende in een Wolk*, ARMIDA, REINOUT, *Gevolgen van Bacchus en Ceres.*

Hier word gezongen of gespeeld.

BACCHUS.

GY dienstb're Wolken, die ons voor een snellen waagen
Gediend hebt, en door 't licht der starren heen gedraa-
En na beneên gebragt; wy zyn van u voldaan, (gen,
Dies moogt gy weêr om hoog na 't ryk der Goden gaan;
En u van deze plaats voor ons gezigt verschuilen,
Wyl wy den Hemel voor het Aardryk nu verruilen.

ARMIDA.

De Wyngod Bacchus, met de vruchtb're Graangodin,
Vast hebbende aangezien onze ongeveinsde min,
Zyn beezig om ons met hun wellust te bejeeg'nen,
En koomen ons vol vreugd in onze liefde zeeg'nen.

BACCHUS

O schoone en waarde Vrouw, Armida! die het beeld
Van Venus voerd op de Aard; terwyl uw schoonheid streeld
't Afbeeldzel van god Mars, myn wyn zal u vermaaken.
Wil dan, ô Reinout, voor een tyd het oorlog staaken;
Maar, wilt gy stryden, stryd met deeze Veldgodin,
In Venus lustpriëel, een stryd van zoete min.

CERES.

O dapp're Reinout! eer van uw doorluchtige Ouders
En uw beroemde Stad, die met uw staale schouders
Het Oorlogsonweêr en zyn buijen hebt gestuit:
Bedaar, trek voor een tyd de wreede wapens uit.
Wil op de lippen, van dit schoone Beeld, met roozen
En lelien bezaaid, uw moeij'lykheên verpoozen;
Wyl ik met keurlykheid van spyzen, by de wyn

Van Bacchus, aan uw disch zal tegenwoordig zyn.

ARMIDA.

O hooge Godheên! die u zelven gaat verlaagen,
Om onze onwaardigheên gezach en eer te draagen;
Wy blyven u verpligt, en neemen dankbaar aan
Het geene uw mildheid doed, en voor ons heeft gedaan.

CERES.

Wel aan dan, jeugdig Paar, wilt hier in vrolykheden
En onderlinge min, uw zoete tyd besteeden.
Hier is het, Reinout, dat uwe arbeid zal geloond,
En al uwe oorlogsdeugd na waarde zyn gekroond.
Wilt u verlust'gen in deez' weelige landsdouwen,
Die vrouw Natuur en kunst tot uw vermaak liet bouwen.
Rust uw vermoeide leên, na zo veel arrebeid,
In de aangenaame vreugd van deze Vriend'lykheid,
Die u te omhelzen tracht in haar bekoorlyke armen.
Zo ziet men de Oorlogsgod om Venus lippen zwarmen,
Die hy met kussen streeld, en vol van minnelust,
Van stryden afgemat, in haare omhelzing rust.

BACCHUS.

Zo ziet men Venus, in een kring van minnestraalen,
De schrikk'lyke Oorlogsgod, met vriend'lykheid onthaalen,
Gelyk men u aanschouwd, ontsteeken in de min.

CERES.

Wel aan, Armida, volg, wy treeden voor u in
Na de eetzaal, daar een disch, met uitgekeurde spyzen,
Voor u en Reinout is gereed gemaakt.

ARMIDA.

Wy ryzen,
En volgen, vol van vreugde, en liefde, waar wy treên.
Wie kan 'er doolen, als hy volgd de Godlykheên?

Dans van twee Gevolgen van Bacchus, en twee van Ceres.

Einde van het Eerste Bedryf.

TWEE-

TWEEDE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

Het Tooneel verbeeld een Paleis.

FILIDA, THISBE.

FILIDA.

De maaltyd is gedaan. Armida is gaan ruſten,
Met Reinout; zaagt gy wel hoe minn'lyk zy hem kuſten.
De liefde ſcheen hen bei ten dryvende oogen uit.
Armida, opgetooit gelyk een jonge Bruid,
Schoot op 't verliefd gezicht van Reinout zulke lonkken,
Dat hy, eer dat hy 't merkte, in liefde was verdronken.
Zy heeft gemaakt dat hy, in zoete raazerny
Geſlaagen, niet beſpeurd al haare tovery,
Daar in Armida hem zo konſtig heeft geweeven.
Haar konſt maakt jeugdig haar ſchier afgeleefde leeven;
En die gemaakte ſchyn van haar bekoorlykheid,
Heeft Reinout om de tuin met zoet geweld geleid.

THISBE.

Noemt gy dan tovery bedrog en liſtigheden?
Wanneer men, door ſieraad en koſt'lykheid, de leeden
Verſierd, en ſchooner maakt, en dat met diamant
De boezem is verrykt, dat paerlen hals en hand
Doen blanker ſchynen, dat men 't hangend hair doet ſieren
En 't jeugdig hart bekoord, door al die zoete zwieren,
Is 't daarom tovery? zo zyt gy, Filida,
Al mede een Toveres. Een ſchoonheid zonder ga, (ken;
Met wat voor konſt verrykt, moet minder ſchoonheid wy-
Die ryk is, zou die zich niet moogen meêr verryken?
Een ſchoonheid mag zich ook met meerder zwier en glans
Toeruſten, om het hart te trekken van de mans.
Zo zyn dan, na uw reên, die, dien de liefde leſſen,
Om haar ſieraaden, in uwe oogen, Tovereſſen?

Myn

Myn lieve Filida, had dit maar waarheids schyn,
Wat zouden 'er op Aarde al Toveressen zyn.

FILIDA.

't Zyn Toveressen, en dat zullen ze ook belyen;
Maar 't zyn natuurelyke en zoete toveryen.
Doch deze tovery die vrouw Armida....

TWEEDE TOONEEL.

THISBE, FILIDA, DARES.

THISBE.

Zacht,
De Knecht van Reinout komt, die ons, om te eeten, wacht.

DARES.

Wel is het noch geen tyd, Mejuffers, dat wy eeten?
Of is 't genoeg, dat ik door arbeid raakte aan 't zweeten?
Mejonker, en Mevrouw Armida zyn al vol;
En ik loop op dit feest gelyk een klok zo hol.
Myn buik meend dat myn keel geworgd is of gehangen.

FILIDA.

Wy zullen daatelyk de Kok doen schootels langen.

DARES.

Wat zyn de schotels, zo zy niet vol eeten zyn?

THISBE.

Ei, zorg niet.

DARES.

Maar daar moet ook by zyn bier en wyn.

THISBE.

Gewis.

DARES.

'k Moet evenwel een kwesty aan u vraagen,
Die ik vergeeten heb; maar, laat ze u niet mishaagen:
Hoe ik hier ben geraakt dat weet ik wel; maar gy,
Hoe komt gy hier? zeg op.

FILIDA.

Wat dunkt u?

DARES.

Tovery
Die is 'er meê gemengd, de beezem, en het smeeren,
Kaboutermannetjes, de haan, de henneveêren,
De dievehanden, hout van galgen, klitzen haar,
Piktoorzen, stookebrand, en zwarte Hyn, niet waar?
Doodsbeenders, Uilen, en meêr and're bruijeryen,
Daar ik niet van en weet.

THISBE.

Uw tong zal u doen lyen.

DARES.

Ei, ei, pardon.

FILIDA.

Ga heen; dat men de tafel stel.

DARES.

Dat zal ik doen: ik vlieg, en kom zo daat'lyk.

FILIDA.

Wel.

DERDE TOONEEL.

FILIDA, THISBE.

FILIDA.

ARmida heeft haar vreugd met Reinout, en daar teegen
Zo laat ons wat vermaak met zyne dienaar pleegen.
Kom gaan wy, 't word hoog tyd, want daar komt Reinout (aan,
Die van Armidaas zy, zo 't schynt, is opgestaan,
Om haar geruste slaap niet achteloos te breeken.
Gaan wy na Dares, die van ons diend doorgestreeken.

VIERDE TOONEEL.

REINOUT.

O Liefdens doolhof! daar myn ziel
Schynt in een beek van lust te baaden:
Hoe meêr ik wellust smaak, hoe min 'k my kan verzaaden.
Ik min de kuil daar ik in viel.

'k Om-

'k Omhelze en kus met vreugd de banden die my ſtreng'len.
Ik zoek het licht, 't geen my verblind:
'k Draag minnelyke haat tot die my haat'lyk mind:
'k Aanbid het ſchoonſte ſchoon der Eng'len.
Wyl 't bitter zich met zoet gaat meng'len,
Dat ziel en ingewand verſlind.

Al wat ik zie baard luſt en min;
Ik reik van zelfs myn laffe handen
In ſtrikken van yvoor en paarlemoere banden,
Van vrouw Armida, myn Godin.
Myn oorlogsdeugden zyn door liefde al afgeſtreeden.
Myn boezem is de min gewyd.
Wie kan verwinnen in een ſtryd
Daar 't oor bevochten word door toverreeden?
En 't oog door paarlemoere leeden?
Daar zelfs de Mingod min om lyd.

Laat ons dan in dit Dal, vol welluſt en vol weelden,
Genieten het geluk 't geen welluſt voor ons teelden;
Maar laat ons van deez' min voor al een vaſter proef
Genieten, ſchoon ik haar voor weinig tyd bedroef.
'k Moet zien of zy my zo trouwhartig zal beminnen
Gelyk zy haar gelaat, eer dat ik ſtel myn zinnen
Onſcheidbaar van haar min, 'k ben van haar afgegaan,
En van haar zy heel ſtil en zachjes opgeſtaan,
Haar laatende in een ſlaap, waar in zy ſcheen verſlonden.
Zy ruſt in 't friſſe groen.

ARMIDA, *van binnen.*

O doodelyke wonden!
Verlaat gy my dan zo, myn Reinout?

REINOUT.

Dat 's de ſtem
Van myn verkooren Ziel.

ARMIDA, *van binnen.*

Ik ben in doodſche klem.
Waar vlugt gy, Reinout?

REINOUT.

Wel, myn Lief! hoe dus bekreeten?
Wat let myn Engel? ſpreek, kom hier wat neêr gezeeten.

VYFDE TOONEEL.

ARMIDA, REINOUT.

ARMIDA.

MYn Reinout, ach!

REINOUT.

Hoe nu, hoe zyt gy dus beſchroomd?
Hoe zucht uw boezem zo, myn Waarde?

ARMIDA.

Ik heb gedroomd,
Helaas! een droom daar al myn leeden noch van beeven:
Een droom die my vermoord, helaas!

REINOUT.

Myn tweede Leeven,
Bedaar, 't is maar een droom.

ARMIDA.

Die 'k voor myn oog zie ſtaan.

REINOUT.

En wat hebt gy gedroomd?

ARMIDA.

Dat gy van my woud gaan.
Dat gy, vergeetende myn liefde, woud verlaaten
Deze aangenaame plaats; want twee van uw ſoldaaten
U rukten uit myn arm, en met die droeve ruk
Ontwaakte ik ſtraks, en vond myn ziel vervuld met druk.
En toen ik zag dat gy van my waard afgeweeken,
En u niet vond, ſcheen 't hart my van verdriet te breeken;
Ik dacht, dat gy van my reeds weg gevlooden waard,
Dit maakte my ontſteld, bekommerd, en bezwaard.

REINOUT.

Bedaar, myn Hart.

ARMIDA.

Ik kan niet koomen tot bedaaren.

REINOUT.

Ontsteld u zo een droom, hoe zou u dan bezwaaren
De waarheid?

ARMIDA.

Ach! ik sturf op staande voet de dood.

REINOUT.

Armida, ach! als ik eens overleg hoe groot
De weldaân zyn die gy my dikwils deed verwerven,
Sta ik bedwelmd, en schyn elk oogenblik te sterven;
Als ik bedenk, dat ik zo trouweloos uw trouw
En u verlaaten moet.

ARMIDA.

Verlaaten?

REINOUT.

Ach! Mevrouw,
Indien uw reed'lykheid wil wyslyk overweegen
't Geen my u bidden doet om oorlof, en geneegen
Maakt om van hier te gaan, gy zult my geen gehoor
Ontzeggen, maar met lust myn vlyt zyn tot een spoor:
Myn moed roept my in 't Veld, en heeft my kracht gegeeven.
Het is een schand voor my dus zonder eer te leeven.
Myn yver roept my om myn fout te beet'ren, en
't Is tyd, ô schoone Vrouw, dat ik my zelven ken.
't Is tegen myne dank dat ik myn trouw moet breeken.
Hoe! spreekt gy niet?

ARMIDA.

Hoe kan, helaas! hoe kan ik spreeken?

REINOUT.

Myn Engel, wel hoe nu? geloofd gy dan myn reên?
Bedaar, ei, 't is maar boert: ik u verlaaten? neen!
Myn liefde was belust om met myn Lief te speelen.
Zoud gy my minnen? en zou ik uw rust ontsteelen?
Dat werde nimmer waar. Schep moed, myn Engelin,
Het leeven zal ik eer begeeven dan uw min.
Neen, neen, Armida, neen! ik zal u niet verlaaten,
'k Was dubbel haatelyk indien ik u zou haaten.

ARMIDA.

O droom!

REINOUT.

Bedaar, myn Lief.

ARMIDA.

Wat valt gy my niet zwaar!
O doodelyk gezicht!

REINOUT.

Dat valsch is.

ARMIDA.

Ach! 't is waar.

REINOUT.

Geloof myn eeden, Lief, ik zal u niet begeeven;
Het is maar boert geweest.

ARMIDA.

'k Begin dan weêr te leeven,
Wyl ik, myn Lief, van u niet kwaads vermoeden kan.

REINOUT.

Geloofd gy dan myn woord?

ARMIDA.

O ja.

REINOUT.

Ik bidde u dan,
Droog toch de traanen af van uw bestorven kaaken,
Of zulken water zal my in een vlam doen blaaken,
Die my verzengen zou. Zyt niet bedroefd, myn Hart.

ARMIDA.

Als gy my niet verlaat.

REINOUT.

O neen, verlaat uw smart.

ARMIDA.

Ik zal, en wil my voorts op uwe min vertrouwen.

REINOUT.

En 'k u, myn Engelin, voor myn beminde houwen.

ARMIDA.

Kom na het lusthof toe, alwaar ik met een krans
Uw hoofd zal kroonen.

REINOUT.

Ik aanbidden uwe glans.

ZESDE TOONEEL.

DARES, *alleen.*

WEl dat is hier wat schoons; hoe! zal men hier gaan eeten?
Is dit onze eetzaal? wel dat zou ik gaerne weeten.
Hier is noch stoel, noch bank, noch tafel, dat komt schoon,
Is dat oppassen? 't schynt dat ik hier niet en woon.
Waar zyt gy, Filida, en Thisbe?

ZEVENDE TOONEEL.

FILIDA, THISBE, DARES.

FILIDA.

IS dat tieren?
Hoe raasd de Gekskap zo?

DARES.

Wat zyn dit voor manieren?
Waar is de tafel? waar het eeten? waar de drank?

FILIDA.

De tafel is al reê.

DARES.

Myn Filida, 'k ben krank
Van honger, en myn buik en darmen zyn aan 't dansen.

FILIDA.

Zie daar, daar is den Dis.

Hier gaat een Schutdoek op, en word een gedekte Tafel vertoond, en vier Danssers op Pedestaalen.

DARES.

Hoe zal ik nu gaan schranssen,
'k Heb in tien daagen zulken honger niet gehad,
En 't is geen wonder, want myn ingewant is plat
Geloopen om de spys en schootels aan te haalen.

Wat

Wat doen die Vier daar toch?

FILIDA.

Dat zyn vier Pedeſtaalen.

DARES.

Hoe! Pedeſtaalen? zitten die meê by den dis?

FILIDA.

Dat is de mode hier. *Filida binnen.*

DARES.

Het is dan wat het is,
Brengt 'er maar eeten op. Gy zyt dan Pedeſtaalen?
Dag, Pedeſtaalen, wel de nikker moet het haalen,
Dat ik dit toe moet ſtaan: wel wat zel dit weêr zyn?

FILIDA *met een ſchootel eeten.*

Maak u daar vrolyk meê, wy brengen daat'lyk wyn.

Zo dra Filida weg is, neemen de vier Pedeſtaalen het eeten uit de ſchootel.

DARES.

Ai, dat is aardig, zie de Pedeſtaalen eeten,
Zy taſten wakker toe. De droeskop! is dat vreeten?
Gy, Luizeboſſen, zeg, wie heeft u hier genood?
Zie dat moet zo niet gaan, die vryheid is te groot.
Met veertig vingers in de ſchootel. Pedeſtaalen,
Zo gy niet op en houd mag u de drommel haalen.
Wel wacht ten minſten tot 'er drank is. Is het ſpot?
Ai, zie dat's ſchokken! Pedeſtaalen, ben je zot?
Ik woon 'er ook.

Zy doen alle vier een reverentie voor Dares.

Weg, weg, met al die komplimenten.
Ik lach eens met jou lui, jou ſchokkerige Venten.
Wel holla! ik doe meê.

Zy ſlaan hem op de handen.

Dat u de drommel haal,
Gy, Schelmen! is dat ſlaan; maar gy, vriend Pedeſtaal,
Gy ſlokt wel 't allermeeſt. Wel wat inpartinentie.
Gaat dit zo voort, Meſſieurs, wat zal myn Excellentie
Dan hebben, niet met al? hoe zal ik dit verſtaan?
Indien ik toetaſt, ſtraks zo zoekt men my te ſlaan.

Waar droeskop of zy al dit eeten moogen steeken?
Wat zyt gy toch voor volk? kan geen van vieren spreeken?
De Schelmen zwygen, en elk eet gelyk een zwyn.
'k Zal kloppen dat men 't hoor.

FILIDA *en* THISBE, *met een Fles.*

Hier, Dares, hier is wyn.

DARES.

Dat komt heel wel te pas. Nu wakker, Pedestaalen,
Hier hebt gy goede wyn, wilt nu uw hart ophaalen.

FILIDA, *ziende de schotel ledig.*

Zo, Dares, dat gaat wel, dat is al schoon gemaakt.
Was 't niet heel wel gekookt? hoe heeft het u gesmaakt?

DARES.

Dat weet ik niet.

THISBE.

Hoe dat, hebt gy de smaak verlooren?

DARES.

Altoos van dat gerecht.

FILIDA.

Wat schort 'er aan? laat hooren;
Is 't niet geweest als 't hoord?

DARES.

Het scheen altyd niet kwaad.

FILIDA.

Hoe komt het dat de Gek hier dus te hak'len staat?
Zeg, was de spys niet goed?

DARES.

Dat kund gy hen liên vraagen.

FILIDA.

Wie?

DARES.

De Pedestaalen.

THISBE.

Hoe zal dit hier noch daagen?
Wie zou men 't vraagen?

DARES.

Die de kost gegeeten heeft.

Ga heen, en vraag het die.

FILIDA.

Gy zyt wel onbeleefd.

DARES.

Ja loop, en vraag het hen, zy hebben 't opgegeeten.

THISBE.

Wie?

DARES.

Wie? die Vier, die Vier die kunnen schrik'lyk eeten.
Zo haast gy weg waard tasten zy van boven neêr
In al de schotels, en zy deeden my veel eer,
Elk met tien vingers op myn kaaken. Pedestaalen,
Zeide ik, ik zal het u weêr op zyn tyd betaalen.
Zy vraaten alles op.

FILIDA.

Ei, Dares, gy zyt gek.

DARES.

Kyk, kyk, die heeft het vleis noch steeken in zyn bek,
En deze kaauwd noch, en men wil 't my overstryen.

THISBE.

't Zyn Pedestaalen.

DARES.

Bloed, dat ik dit noch moet lyen.
Spreek, Pedestaalen, spreek, myn kop word dol en warm,
Hebt gy het eeten niet gejaagd in uwen darm?
En al de wyn geleegt? wel waarom nu gezweegen?
Je kost wel vreeten, en vervaarlyk kost gy veegen.
De Schelmen staan als stom, nu roerd men hand noch tand.
't Zyn Pedestaalen, he! dit 's hier een Duivels land;
Men maakt van vreeters Pedestaalen, 'k zou wel vloeken,
Zo moet my Heintje pik in alle vier de hoeken
Des waerelds voeren, zo zy in geen oogenblik
't Gezooden en 't gebraad weg hadden met een slik.
Zo gy geweeten had dat deeze Pedestaalen
Meê zouden eeten, moest gy meerder eeten haalen.
Een Kalf, een Koe, en wel twee deelen van een Os;
Maar zulke beetjes, wel die raaken daat'lyk los?

THISBE

Nu, Dares, 't is genoeg, men zal wat anders haalen.

DARES.

Ja, doet dat vryelyk, en zonder lang te draalen.
Ik barst van honger, en van spyt, en ongeduld.
Ei, ei, vergeet het niet, myn Filida, gy zult
Ruim vier maal meêr noch moeten brengen, moet je weten;
Want zo de Pedestaals met my weêr zullen eeten,
Zo schiet ik veel te kort. Verstaat gy 't?

FILIDA.

Ja, heel wel.

Zo dra Filida en Thisbe binnen zyn, drinken de Pedestaalen de rest van de wyn uit.

DARES.

Zie daar, daar heb je 't weêr. Wat dunkt u van dat spel?
Wel ja je doet heel wel, wild alle vier eens drinken.
'k Geloof wel dat je spys noch niet het willen zinken.
Myn Heeren Pedestaals, spreekt Pedestaale taal.
Ei lieve, spreek my toe; of is myn Heer een Waal?
En gy een Mosmaf? *Een van de vier slaat hem.*
O gy Schelm! wat zyn dat slaagen?
Dat u de nikker haal.

FILIDA, *die met Thisbe weêr op 't Tooneel komt.*

Dit zal u wel behaagen.

DARES.

Wat is 't?

FILIDA.

'T Is een Pastei.

DARES.

Gy hebt zeer wel gedaan,
Dat gy wat ryk'lyk brengt. Myn Heeren, nu, val aan
De brui.

FILIDA.

Wat zal dit zyn met al die zotternyen?
Dat volk en eet niet.

DARES.

Niet, 'k heb nochtans moeten lyen

Dat ze al de wyn, ô ſpyt! reeds hebben in haar gat.

FILIDA.

Ja, ja, 'k verſta u wel, drink maar, daar 's meêr in 't vat.

THISBE.

Kom, Filida, ga meê, hy zal 't nu zelfs wel ſchikken?

DARES.

Myn Heeren Slikkers, luſt jou nou niet meê te ſlikken,
Hier is wat anders: nou, ik voeg my aan den dis,
Hun buiken zyn licht vol, 'k moet weeten wat het is;
't Zyn Snippen, dat is goed: val aan.

Als hy zyn hand in de Paſtei ſteekt komt 'er een Aap uit die hem in de hand byt.

AAP.

Wel, ſtouten Bengel,
Steekt gy uw hand hier in?

DARES.

Dat 's een vriend'lyken Engel;
De Duivel haal die Aap; ik zal dan, eet ik niet,
Eens drinken.

Als hy meend te drinken komt 'er vier uit de Kelk.

Wat is dit? dat is een hels verdriet.
Die Schelmen krygen wyn, en ik kryg vuur te drinken.
Indien dit langer duurd, zo zal 't 'er leelyk ſtinken.
Ik moet al evenwel, het is dan wat het is,
Iets krygen. 'k Zet my neêr.

Als hy aan de tafel gaat zitten, gaat de zelve van de eene plaats na de andere.

De duiker, dat is mis.
Wat wonderen zyn dit? daar bruid de tafel heenen,
Daar meê is al myn vreugd met myne dis verdweenen.
Eerzaamen tafel, ei, ik bid blyf toch wat ſtaan,
Dat ik wat eeten mag.

De 4 PEDESTAALEN *gelyk, doch langzaam.*

De maaltyd is gedaan.

DARES, *ook langzaam.*

De maaltyd is gedaan; dat 's waar, gy Keukenhonden,
Nu dat gy alles my ontjaagd hebt, en verſlonden.

Maar zacht! 'k weet raad, ik volg hen stil van acht'ren aan:
Maar, neen! zy mogten my weêr op myn bakkes slaan.
La table, Sakkrement, wel dat zyn schelmeryen.
Ik raas van ongeduld; ik ben aan alle zyen
Bedroogen en behekst; die Varkens hebben my
Braaf uitgestreeken door heur snoode tovery.
'k Ga na de Keukenmaagd, daar zal ik wel wat krygen.
Maar, daar is Reinout.

ACHTSTE TOONEEL.

ARMIDA, REINOUT, DARES.

REINOUT.

Ach! myn Lief, wil daar van zwygen,
Het is maar boert geweest, als gy hebt konnen zien,
'k Aanbidde u in myn ziel, myn Engel.

ARMIDA.

Kan 't geschiên
Dat gy my zo bemind, gelyk ik u hoor zweeren?

REINOUT.

Ai! twyffel niet, myn Hart, de Zon zal eerder keeren
Weêr na het Oosten, eer ik u, ô schoone Vrouw,
Die myn gemoed beheerscht, zou weezen ongetrouw.

ARMIDA.

Dat geef de Hemel. Wel, waar zyn myn Kamenieren?

NEGENDE TOONEEL.

ARMIDA, REINOUT, DARES, FILIDA, THISBE.

FILIDA.

Alhier, Mevrouw.

REINOUT.

En waar is Dares?

DARES.

Is dat tieren?

Alhier, Heer.

FILIDA.

Is 'er iets van uwen dienst?

ARMIDA.

Ga heen,
Terwyl wy zaamen in de Zaal ons wat vertreên,
Zeg aan de meester van de Jagt dat hy bezorgen
Moet, alles wat 'er hoord, door dien dat ik op morgen,
In 't krieken van den dag, wil met myn Lief ter jagt.
Zeg dat hy zy gereed.

FILIDA.

Uw wil zal zyn volbragt.

ARMIDA.

Myn Lief, zal meê gaan?

REINOUT.

't Is myn eenigste verlangen.
Gy, Dares, moet ook meê.

DARES.

Maar, Heer, wat zal me 'er vangen?

ARMIDA.

Konyne en Haazen. *Alle binnen, behalven Dares.*

DARES.

Dat 's een vriendelyke jagt.
'k Wou dat het morgen was, maar ik moet eerst myn kracht
En slappe beenen wat versterken met het eeten,
'k Viel anders licht te zwak in 't loopen, wel te weeten;
Want kwam my voor een Haas, een Wolf, of vreeslyk Zwyn,
Zo moet ik boven al voor 't eerst aan 't loopen zyn;
Want als ik vangen zal moet ik niet zyn gevangen.
'k Zal zoeken of men my wat kost zal willen langen.

DANS *van* PEDESTAALEN.

Einde van het Tweede Bedryf.

DER-

DERDE BEDRYF.

Vertooning van de Jagt.

Reinout aan de eene zyde van het Tooneel; Armida met Hydraot aan de andere zyde, wyzende na Reinout; drie of vier Jaagers; Dares achter in het verschiet op eene Berg, ontloopt een Beer, die hem vervolgt; Filida en Thisbe, beneffens de andere Kamenieren, lachchen met Dares.

EERSTE TOONEEL.

Het Tooneel verbeeld een Bosch, met zitplaatzen.

HYDRAOT, *als een Jongeling toegerust, en van onderen als een Geest,* ARMIDA.

ARMIDA.

WAt heeft uw wyzen raad my tydig dienst gedaan;
O Hydraot! myn Oom, door u en uw bestaan
Is Reinout eindelyk verward in onze netten.
Hy brand in myne min, hy luisterd na myn wetten,
Ja, als een Afgodin, roept my myn Reinout aan.
Maar dit 's my niet genoeg, ik moet noch verder gaan,
En zyne min tot my noch heviger doen blaaken;
En, zo 't my moog'lyk is, die min onsterff'lyk maaken,
En hier in moet gy my, myn Oom, behulpzaam zyn.

HYDRAOT.

Daar toe zal dienstig zyn deze aangenaame schyn.

ARMIDA.

Gelegentheid en tyd schynt ook met ons bewoogen;
Want wyl dat hy een hart te snel is nagevloogen,
Zo ben ik onverhoeds geweeken van hem af;
Nu is het tyd dat hy de allerzoetste straf
Door u gevoelen moet, die hy my heeft doen lyen,

Om

Om zyn geveinsd vertrek.

HYDRAOT.

Wy zullen hem bestryen,
En u aanbidden doen, gelyk de morgenzon.

ARMIDA.

Ach! dat in eeuwigheid ons liefde duuren kon,
Ik zou gelukkig zyn.

HYDRAOT.

Myn Nicht, dat is onmoog'lyk;
Maar alles wat ik kan, of mag, zo zeer meêdoog'lyk
Ben ik in uwe min, zal ik voor u bestaan.

ARMIDA.

Daar is zyn Knecht.

TWEEDE TOONEEL.

ARMIDA, HYDRAOT, DARES.

DARES.

'k BEn moê van loopen en van gaan,
Hier wat gerust.

ARMIDA *tegen Hydraot.*

Begin.

DARES.

„Hoe nu, wat zal dit weezen?
„Och, Reinout! wat heb jy voor hooren en te vreezen.
„Maar bergen wy ons hier, zy heeft my niet gehoord;
„En schoon zy tov'ren kan, ze is nu in min versmoord,
„Dat zy van my niet weet, en komt ze al, ik ga loopen.

HYDRAOT.

Mevrouw, ach! laat gy toe dat uwe slaaf mag hoopen?
Uw min, is 't wel een goed daar ik na trachten mag?
Is 't my geoorelofd, op deze blyde dag
Vezoek te doen om 't hart dat Reinout heeft bezeeten?

ARMIDA.

Spreek van geen Reinout meêr, wyl ik hem heb vergeeten,
En, was hy onlangs noch beheerscher van dit hart,

Ik bidde u, dat u dit niet zy tot minnesmart.
Uw dienst en hulp heeft my behouden in het leeven;
Die dienst en hulp komt nu aan u myn hart te geeven.
De dankbaarheid die ik u daar voor schuldig ben,
Doed dat ik u, myn Heer, voor myn verlosser ken.
De red'lykheid en plicht wil u myn hart vergunnen:
Gy zyt daar meester van, 'k zou 't u niet weig'ren kunnen.

HYDRAOT.

Wat zou myn dienst niet wreed en haat'lyk zyn, Mevrouw,
Zo ik u, door die dienst, de myne maaken wouw?
Myn arm had u gewis een snoode hulp gegeeven,
U maakende slaavin, als hy u gaf het leeven:
Behalven al de dienst die ik u heb gedaan,
Kunt gy, Mevrouw, myn min aanneemen of versmaân.
'k Wil liever zulk een goed, hoe zoet het is, verliezen,
Dan dat gy myne min gedwongen zoud verkiezen.
't Moet koomen uit het hart, zo gy uw hart my geeft;
Zo niet, 'k sterf zonder smart, zo gy vernoegtzaam leeft.

DARES.

„ Wat dunk je van die Vent? dat is eerst kortoizeeren?

HYDRAOT.

Mevrouw, gy spreekt niet.

ARMIDA.

Ach! wie zou zich konnen weeren,
Als gy zo minn'lyk spreekt? ik geef my op, wel aan,
Wel aan, 'k geeve u myn hart.

DARES.

„ O Reinout! 't is gedaan.
„ Waar vinde ik nu de Vent, dat ik hem dit laat weeten.
„ Hy zal ageeren, als een dollen of bezeeten.

DER-

DERDE TOONEEL.

ARMIDA, HYDRAOT.

ARMIDA.

IS Dares heenen?

HYDRAOT.

Ja.

ARMIDA.

Dat gaat na Reinout heen,
Die hy ſtraks vinden zal, om onze minnereên
Hem aan te dienen; hy, van minnenyd ontſtooken,
Zal ſtraks hier weezen, dan zie ik my eerſt gewrooken
Van de angſt, die hy my heeft op giſt'ren aangedaan,
Wanneer hy veinſde dat hy van my af wou gaan,
En my verlaaten. Oom, hy komt, wil u verſteeken,
En op zyn tyd bedekt, naar uw gewoonte, ſpreeken.

VIERDE TOONEEL.

REINOUT, ARMIDA, DARES.

REINOUT.

MEvrouw, op een gerucht het geene ik niet verſtaan,
Veel min gelooven kan, zo koome ik herwaards aan.
Hebt gy uw hart, waar in ik ſcheen alleen te leeven,
Een ander minnaar, die myn min belaagd, gegeeven?
Is nu uw haat tot my, als eer uw min, vergroot?
En heeft uw ſchoone mond het vonnis van myn dood
Zo onmeêdoog'lyk tot myn onheil uitgeſprooken?
En is de ſchoone knoop van onze min gebrooken?
Dat u een ander mind kan ik begrypen, want
Uw ſchoonheid zet het al, 't geen gy belonkt, in brand.
't Zwigt alles voor uw oog, maar moet ik, laas! verdraagen
Dat gy in al myn ſmart en droefheid ſchept behaagen?

ARMIDA.

Ja, dit behaagd my dus; weet, Reinout, dat ik moet
Een dienſt vergelden, wyl gy my geen dienſt meêr doet.

Wat kan ik minder, dien behouden heeft myn leeven,
Tot waare dankbaarheid het myne wedergeeven?
Wanneer een vreeslyk Zwyn zyn tanden had gewet,
En die, byna verwoed, had in myn zy gezet,
Gereed op 't onvoorzienst' myn leeven te verslinden,
Toen kost men tot myn hulp en troost geen Reinout vinden.
En nu een ander my verlost heeft van de dood,
Zo kan de Ondankbaarheid in my niet zyn zo groot,
Dat ik die Helper zal om uwe min versmaaden.
Zoud gy verdraagen dat een Zwyn zich zou verzaaden
Met myn geplengde bloed, en dat, na dat dit Zwyn
Gesneuveld weezen zou, ik weêr voor u zou zyn?

REINOUT.

Ach! had ik het gevaar, daar gy in waard, geweeten,
Ik had myn plicht, om u te helpen, niet vergeeten.
Maar, ach! wat kost ik doen? terwyl ik niet en wist.

ARMIDA.

Was uwe min oprecht, gy had hier niet gemist.
Oprechte liefde ziet met meêr dan Argus oogen;
Zy volgt 't beminde na, om haar met zyn vermoogen
Te stuiten al het geen kan strekken tot haar smart.
Gy mind my niet, myn Heer, een ander heeft uw hart.

REINOUT.

Beschuldig my, Mevrouw, met duizend schellemstukken;
Met al 't geen gy begeerd; maar wil myn ziel niet drukken
Met een verwyting dat ik zyn zou ongetrouw,
En dat ik buiten u een ander minnen zou.
Mevrouw, had u het Zwyn de beet des doods gegeeven;
Meend gy dat ik na u zou hebben konnen leeven?
Neen, op het eerst gerucht van uw bedroefde dood,
Had ik myn leeven uitgestort in uwe schoot.

ARMIDA.

Om u dan stof tot zo doorluchte dood te geeven,
Zo moet gy eerst voor al dan laaten 't lieve leeven?
Uw yver komt te spâ, gy moest voor myn gezicht
Beweezen hebben eerst uw yver en uw plicht.
Gy had, wanneer ik stierf, de geest ook moeten geeven.

Dat

Dat 's nu te laat, ik moet nu voor een ander leeven.
Gy had my evenwel verlooren door de dood,
Ei, reeken dit verlies, myn Heer, dan niet zo groot.
Gy hebt geen reeden om uw jalousy te toonen.
Gy zelver moest dien Held met zulk een prys beloonen,
En my, voor zyne dienst, zelf leev'ren in zyn hand;
Dat was een teeken van oprechte minnebrand.
Door zulk een daad zoud gy my op het hoogst behaagen.

REINOUT.

Hoe! eischt gy noch van my dat ik hem op zal draagen
Een goed, waar van ik korts bezitter ben geweest?
Wyl gy myn liefde tergt, zo marteld gy myn geest.
Kan ik in deeze zaak, die my van schrik doet beeven,
U eenigzins voldoen, en dan noch blyven leeven?
Is 't niet genoeg dat gy in zyne liefde brand.
Begeerd gy hem, ô smart! te ontfangen van myn hand,
En dat ik hem een hart, ô endelooze plaagen!
Waar in ik leeven moet, gewillig op zal draagen?
Neen, neen, Armida, neen! ik zal veel eer de dood
Omhelzen, dan te zien een ander in uw schoot.
Heb ik misdaan, Mevrouw, gy kunt 'er raad in schaffen,
En my, indien 't u lust, met duizend dooden straffen;
Maar 'k bid verplicht my niet tot zulk een daad, Mevrouw,
Waar mede ik hoonen zou uw liefde en myne trouw.

ARMIDA.

Ik wil nu van myn min, noch van myn trouw niet spreeken,
Maar zal haast zien wie van ons twee die kwam verbree-
En, Dares, op zyn tyd zult gy ook loon ontfaân, (ken.
Voor de getrouwe dienst aan uwen Heer gedaan,
Dat gy aan hem myn min zo schielyk kwam te ontdekken.

DARES.

Mevrouw....

ARMIDA.

Wat zegt gy?

DARES.

Zie, Pikheintje moet my rekken
Tien ellen van elkaâr, zo ik....

ARMIDA.

Hoe! zweert gy noch?

Daar gy myn kracht....

REINOUT.

Mevrouw.

ARMIDA.

Ik hoor na geen bedrog.

REINOUT.

Een oogenblik.

ARMIDA.

Vaar wel.

VYFDE TOONEEL.

REINOUT, DARES.

DARES.

Hoe! zult gy haar niet volgen?
Het is maar boert, myn Heer, al toond zy zich verbolgen.

REINOUT.

Ach! Dares, was het boert ik zou gelukkig zyn;
O neen, haar fier gezicht was eertyds my een ſchyn
Van vriend'lykheid en luſt, dat vaak myn hart deê blaaken,
Nu heeft het deze borſt zo kout als ys doen maaken,
Niet dat ik haar niet min, neen, maar de ſchrik en ſmart,
Door haare afkeerigheid veroorzaakt, heeft myn hart
Geſtremt in kille vrees, ô ſchoone, maar wreede oogen,
Is al uw minn'lykheid dan met uw min vervloogen?
Ik ga.

DARES.

En ik, ik heb een Haas, myn Heer, op 't ſpoor,
Ik zal ſtraks volgen, Heer, ik bidde u ga maar voor.
'k Moet ergens eerſt een Aap of Baviaan betrappen.
Daar is Armida, 'k moet haar gramſchap zien te ontſnappen.

ZESDE TOONEEL.

ARMIDA, FILIDA, THISBE, *en Kamenieren.*

ARMIDA.

ZOud gy gelooven dat myn hart op eene dag
Myn Reinout minnen kan en haaten? wat vermag
De plicht en dienstbaarheid op 't hart van al de vrouwen?
'k Heb u verhaald hoe ik ben door een Held behouwen.
'k Ben uit de dood gerukt door zyn kloekmoedigheid,
Dies hebbe ik ook op hem myn hart alleen geleid.
En Reinout, die ik korts zo vierig kon beminnen;
Geslooten uit myn hart, gebannen uit myn zinnen.
Wat zegt gy van myn min? zo teêr in haar geweld,
En deez' verandering die zelfs myn hart ontsteld?

FILIDA.

De Hemel, die van ons zich meester weet te maaken,
Kan dooven onze min, en wederom doen blaaken,
Die in de zielen, om gehoorzaam haar te zyn,
Bedekte mid'len stort van haat en minnepyn,
Zo word men dan van haat, en dan van min ontsteeken.

THISBE.

Maar deez' verandering, om u recht uit te spreeken,
Is zorgelyk, Mevrouw, wy hebben wel gezien,
Dat Reinout, vol van vuur, uw boezem kon gebiên;
Misschien behoeft hy niet, om weêr uw ziel te ontsteeken,
Als eens te zuchten, en wat traanen laaten leeken.
Een kleene en lichte haat, die twee Gelieven scheid,
Word door een lonk verzoet, en straks weêr bygeleid.
Gy zult in hem haast zien, 't geen u hem deed beminnen.

ARMIDA.

Ik ben niet als gy meend, zo wisselziek van zinnen.
Ik mag zo haast dien Held, die my het leeven gaf. ...

DARES, *van binnen.*

Help! help!

ARMIDA.

Dat 's Dares, die vervolgd word van de straf,

Dien ik hem heb bereid, voor 't haastig overdraagen,
Aan Reinout, van myn min.

FILIDA.

In plaats dat hy zou jaagen,
Zo word hy zelf gejaagd.

DARES, *van binnen.*

Help! help!

ARMIDA.

Verschuilen wy.

FILIDA.

Ei, zie hem loopen.

ARMIDA.

Kom, gaan wy wat aan een zy.

Dares uit, vluchtende voor een Beer.

DARES.

Och help! och help! helaas! helaas! ik ben verlooren,
Waar ik my wend of keer, van acht'ren of van vooren,
Vind ik my zelven by een Beer of Baviaan.
Och! ik kan deze jagt waarachtig niet verstaan.
Wat raad? daar is hy, och! best ga ik Beeroom tegen,
En zie hem met geween en zuchten te beweegen.

Hier verschynd een Beer, die door Dares feestelyk werd gegroet.

Monseigneur Beer, ik ben uw slaaf met al myn hart,
Ik bid je, maatje lief, doed my geen druk of smart.
Ik deug om te eeten niet, wat wilt gy doen met eenen,
Myn Heer, die niet en heeft als kooten en wat beenen?
De duiker, wat is ook uw hoogheid wel gemaakt.
Maar, holla, jonker Beer, dat was te wel geraakt.
Hoe klein en vriendelyk zyn uwe lieve pooten.
Zo ted're nageltjes in velletjes geslooten.
Ei, wat een mondje; zie wat blinkende aangezicht,
Ik blyf in eeuwigheid, Heer Beer, aan u verplicht.
Hoe! helpt myn eerbied niet? dan zal ik u bezweeren,
Gy zyt de norste Beer van al de Noortse Beeren,
Verstage, hondsvot Beer, dat u de nikker haal.
Wel is dat slaan? help! help! waar loop ik, och! waar dwaal

Ik armen bloed noch heen, om deze Beer te ontkoomen?
Myn bidden helpt hier niet, 't is beſt de vlugt genoomen,

FILIDA.

Daar loopt de Zotskap heen, nu is hy ſchoon gehad.

THISBE.

Geen wonder, want de Beer die zit hem achter 't gat.

FILIDA.

Daar is hy weêr. Ei, zie hoe beeven al zyn leeden,
Van vrees beſturven.

DARES.

Dat 's de waarheid, en 't heeft reeden.
Waar kruip ik in een gat?

THISBE.

Wat is 'er dan?

DARES. De dood,
Laat my maar tuſſchen u zo heb ik gantſch geen nood.

FILIDA.

Wat let u?

DARES.

Ach! ik mis van ſchrik ſchier al myn zinnen.
'k Zal u opofferen, terwyl gy zyt Godinnen,
Een ouwe jonge Koe, een Kalf zo vet als ſmout,
Zo uw barmhertigheid my in het leeven houd.
Och! ik ben dood.

FILIDA.

Wat is 't?

DARES.

Een Beer, die my wil ſtroopen
En ſchokken in zyn pens.

FILIDA.

Hoe! gaat gy daar voor loopen?

DARES.

Zou ik niet loopen?

THISBE.

Foei, dat is een laf beſtaan.

DARES.

't Is wel lafhartig, maar 't is wyſſelyk gedaan.

FILIDA.

Wilt gy dan na uw dood in geen gedachten leeven?

DARES.

Hoe! in gedachten, ei, gy zult my dat vergeeven.
'k Heb liever dat men zeid, hier langs liep Dares heen,
Ontziende in zyne loop noch dikke neus noch ſcheen,
Voor een verwoede Beer, om zo de dood te ontvlieden,
Als dat men zeggen zou, men zag hier eens geſchieden
Een dapp'ren heldeſtryd, met Dares, en heer Beer,
Hier ſtond hy als een mof, maar ach! daar viel hy neêr.
Hier heeft de dolle Beer hem in zyn buik begraaven;
Daar ſtaat zyn grafdicht, om zyn arme ziel te laaven;
Terwyl zyn lichchaam is verkeerd in Beeredrek,
Wenſcht aan zyn ziel toch ruſt. Mejuffers, 'k hou de gek
Met zulk een hooffch gebruik.

THISBE.

Gy hebt gelyk.

DARES.

Te weeten.
'k Heb liever dat men my voor eeuwig gaat vergeeten,
Als zo gedenken.

FILIDA.

Wel, wat dunkt u, is hy zot?

DARES.

'k Hou met gedachtenis wel deegelyk de ſpot.
Ik leef veel liever, 'k lach met al de mallemorien.
Een jaar op Aarde is meêr als duizend in Hiſtorien.
Verſta je 't wel?

THISBE.

't Is goed.

DARES.

Van 't alderbeſte goed.
Al kwam hy duizendmaal, 'k zou loopen.

FILIDA.

Loop dan.

DARES.

Bloed!

Gints komt de Droeskop weêr; waar zal ik my verſchuilen?
Help! help! waar berg ik my?

FILIDA.

Ei, hoor die Bengel huilen.

THISBE. (ſtaan.

Waar loopt de Gekskap heen? daar 's niemand, blyf maar

DARES.

Daar 's niemand als de Beer, en die ſtaat my niet aan.

FILIDA.

Blyf hier, zyt niet bevreeſd.

DARES.

Gy zult my niet beleezen.
Zou ik niet vreezen, daar men my geſtaâg doed vreezen?
Maar, Juffers, met verlof, wat is dit voor een land?
'k Zou op Konynen gaan, of Haazen, maar 't is ſchand;
Ik vind hier anders niet, het lykt waarachtig ſcheeren,
Als enk'le tovery, als Tygers, Leeuwen, Beeren,
Vuurſpouwers, Draaken, die, waar ik wil gaan of ſtaan,
My zitten achter 't gat. Daar komt de Beer weêr aan.
Help! help! *Loopt tegen Armida.*

ARMIDA.

Hoe! ziet ge niet, gy Ezel, is dat loopen?

DARES.

Och! och! vergeef het my, 'k zag nergens ingang open
Om my te bergen.

ARMIDA.

Wel, wat is 'er dan geweeſt,
Dat gy zo liept?

DARES.

O bloed! een duivel van een Beeſt.

ARMIDA.

Wat was 'er, Filida?

FILIDA.

Mevrouw, het was ons Hondje.

ARMIDA.

Wie, ons Jolietje?

FILIDA.

Ja.

DARES.

Het opende een klein mondje,
Gelyk een ſchotdeur, en 't was jou Jolietje, bloed!
Wat dat men hier te land de menſch gelooven doed.
Men maakt van Beeren hier Jolietjes, moet je weeten.
't Zy dan Joly of niet, hy heeft my braaf doen zweeten.
Maar 'k zie wel wat het is.

ARMIDA.

Gedenkt gy nu myn woord
Dat ik u heb gezeid?

DARES.

Zo word ik hier vermoord
Van een vervloekte Beer.

ARMIDA.

Men volg my. *Alle binnen, behalven Dares.*

DARES.

'k Zal 't ontloopen.
Ai my! daar is hy weêr, nu heb ik niet te hoopen.
Ik klim op deze boom, 'k zal roepen dat het kraakt.
Help! Jaagers, help doch! help! eer dat de Beer genaakt
Hier boven op de boom; help, Boeren en Lakkeijen.
Ik maak my vaſt gereed van 't leeven hier te ſcheijen.
Help! help! en hoord men niet? ô lydeloos verdriet!

Eenige JAAGERS *uit met jagtſprieten en een* AAP.

1. JAAGER.

Wel waarom zo geſchreeuwd?

DARES.

Wel hoe! en ziet gy niet?

2. JAAGER.

Hier, Makker, daar 's de Beer.

DARES.

Wat Beer, het is Jolike.

3. JAAGER.

Ei, vrees niet, Dares.

DARES.

Ei, dat hy wat ſtokvis rieke.

Zo, zo de brui, ſla toe, hy zuizebold, ſla dood.
Ho, ho, hy leid 'er toe, hier heb ik nou geen nood,
Terwyl hy mort is. Bloed, wat ben je braave lanzen.

1. JAAGER.

Kom, kom, op deze winſt zo moeten wy eens danzen
Met onze Simmen, die wy hebben meê gebragt,
En vaſt gekreegen in deez' ſtrikken op de jagt.

4. JAAGER.

Wel aan, men geef geluit, paſt op de maat en teeken.

AAP.

Wy zullen 't doen.

DARES.

Dat 's raar, die Simmen kunnen ſpreeken.
Dan alles wat ik zie is louter tovery.
Ik blyf hier zitten, op deez' boomen ben ik vry.

Dans van de Jaagers.

DARES.

Myn Heeren, grooten dank, dat gy my kwaamt verloſſen
Van die vervloekte Beer, die my zo af dorſt roſſen.

2. JAAGER.

Rys op, vriend Beer.

DARES.

Hy word weêr leevend, dat is vreemd,
Zie hoe dat hy die Sim met hem na binnen neemt.

Zy zetten de Sim op de Beer, en gaan zo na binnen, de Jaagers volgen.

DARES *komt van de Boom.*

Daar leeft de Droeskop weêr, wel wie en zou niet raazen;
De Duiker heeft hem weêr het leeven ingeblaazen,
Om my te plaagen: 'k vrees dat ik hem weêr, nu dat
Hy weder leevend is, zal krygen aan myn gat.
Maar ik zoek Reinout, 'k zal hem trachten te bepraaten,
Dat hy met my die Heks toch aanſtonds wil verlaaten.
Medé en Circe, hoe betoverd in den geeſt,
Die hebben nooit zo ſnoô als dit figuur geweeſt.

Einde van het Derde Bedryf.

VIERDE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL,

Verbeeldende een Paleis.

REINOUT, DARES.

DARES.

MYn Heer, volg myne raad, wil deze plaats verlaaten.
Wat hoop verwacht gy hier? men doed u niet als haaten.
My zend men Aap, en Beer, en Leeuwen achter 't gat,
En 'k zou noch blyven? neen, wat raazerny was dat?
Neen, Heerſchop, ſcheijer uit, ik hou niet van die kluchten.

REINOUT.

En als ik vluchten wou, helaas! waar zou ik vluchten?
Waar zyn wy? aan wat Oord? hoe raakt men uit dit Land?

DARES.

't Is waar, gy hebt gelyk, ik voel 't in myn verſtand.
Maar, evenwel, myn Heer, zyn 't niet als toveryen.
Meend gy dat ik 't niet zie? wie kan geduldig lyen
Gehoond te worden van Zottinnen? ſchouw deez' plaats,
Daar gy geduurig word geplaagd, het is te vaats.
Laat ons veel liever.... neen, dat was ook niet met allen.
'k Weet raad.... maar zacht, dat zou ook meê niet wel uitvallen.
Maar of men.... niet met al.... ging doolen achter land,
Gelyk twee Pellegrims; wat zegt gy, Heerſchop? want
Wy konnen toch niets doen om onze koſt te winnen.

REINOUT.

Ei, zwyg, wat zal dit zyn?

DARES.

Wat zal men dan beginnen?

REINOUT.

Hier blyven, Dares, om te zien hoe 't los geval,
En haare afkeerigheid, myn liefde hand'len zal.

DARES.

Moet ik ook blyven, Heer, dat zou ik gaerne weeten?
Tot zo lang my Joly zal hebben opgegeeten?
Neen, neen, waarachtig niet, dan was ik wel een zwyn.
Kom gaan wy, Heer.

REINOUT.

Ik moet eerst by Armida zyn.

DARES.

En zo ze afkeerig blyft?

REINOUT.

'k Zal aan haar voeten zuchten,
En traanen storten.

DARES.

Zo zy dan voor u gaat vluchten?

REINOUT.

Haar volgen.

DARES.

Zo zy dan eens hokes bokes speeld?
Wat dan gemaakt?

REINOUT.

Hou op, terwyl gy my verveeld.

DARES.

En my verveeld uw min. Maar, wilt ge na my hooren,
Dien and're minnaar zou ik door de darmen booren,
En breeken hem de blaas; en zo ze u dan veracht,
Zo vind gy door de wraak uw pyn noch wat verzacht.

REINOUT.

De raad die gy my geeft, wil ik niet heel versteeken;
Want zo 'k haar niet beweeg, zal ik my aan hem wreeken.
Maar hoe! ik raas van wraak, en ken myn vyand niet:
Hoe raakt hy aan zyn dood, en ik uit myn verdriet!

DARES.

't Is best dan dat men ga.

REINOUT.

Neen, Dares, 'k moet eerst kennen
De medeminnaar die myn trouwe min dorst schennen,
En waarom zy myn trouw en liefde dus versmaad.

Maar

Maar zacht, Armida komt; ga heenen, Dares, laat
My hier alleen, zo gy my wilt aan u verbinden.

DARES.

Gebiê my wat u lust, gy zult my trouw bevinden.

TWEEDE TOONEEL.

ARMIDA, REINOUT, THISBE, *en Gevolg.*

REINOUT.

IK kom noch eenmaal, ô aanbiddelyke Schoont',
Onaangezien de smaad die gy my hebt betoond.

ARMIDA.

Gy weet myn plicht, myn Heer, wat komt gy weder vraagen?

REINOUT.

Het is van u, Mevrouw, dat ik my moet beklaagen;
Ik zou my troosten, kost ik zien dat uwe plicht,
Daar ge al de schuld op legt, zo groot waar van gewigt,
Dat gy u daar door kost met reed'lykheid verschoonen;
'k Zou niet meêr trachten u uw ontrouw te vertoonen;
Maar wyl deez' plicht alleen hangt van uw wil, Mevrouw,
Beklaag ik my met recht van uw gedwongen trouw;
'k Bid om de min, die onze boezem heeft doen blaaken,
Dat gy toch helpt myn min en liefde onschuldig maaken:
Zeg maar dat uwe min uws ondanks my verraad,
En dat gy zonder reên myn trouwe liefde haat,
Zo zult gy my in 't kort, terwyl 't u kan behaagen,
Zien sterven, zonder van uw wreedheid eens te klaagen.
Maar deze min, Mevrouw, is een gemaakte plicht.

ARMIDA.

Gy scheld myn liefde, zo gewichtig, veel te licht.
Wat kost ik dezen Held tot loon doch anders geeven,
Dan 't geen hy, met gevaar zyns doods, behield in 't leeven?
En welk een recht kost gy behouden op dit hert,
Het geen van u in nood zo laf verlaaten werd?
Gy achte toen het wild veel waardiger dan 't leeven
Van uw Armida, die gy schand'lyk hebt begeeven.

REINOUT.

Helaas! Mevrouw, wie kon.... AR-

ARMIDA.

'tKan zyn dat gy verzucht,
Om dat ge uw klagten ziet verdwynen in de lucht,
En dat uw mingenoot uw plaats heeft ingenoomen.
Dien Held, die my....

REINOUT.

Hou op, en wil niet hooger koomen.
Die naam ontsteekt myn ziel in haat en raazerny,
En hoe ik my bedwing, zo heerscht zy over my.
Indien de Hemel my dat voordeel had gegeeven,
Dat ik in plaats van hem bescherremd had uw leeven,
Gy had my met meêr moed het Dier zien tegen gaan,
Om u te helpen, dan dien Held wel heeft gedaan.
Ach! moet ik my van zulk een ongeluk beklaagen?
Verheugt ge u in myn smart? moet ik die smaad verdraagen?
En stoot dit los geval zo licht my uit uw hert?
Om zulk een kleene zaak verstoot gy my?

ARMIDA.

Hoe werd
Zo grooten daad, die myn behoudenis moest weezen,
Van u zo achteloos, en zo onwaard mispreezen?
Wyl u myn leeven dan zo luttel waardig is,
Gelyk gy my daar van zelfs geeft getuigenis,
Kund gy wel, als 't u lust, myn min en hof verlaaten?
Ik heb begonnen, ik zal u ook blyven haaten.

REINOUT.

'k Verlies dan tyd, Mevrouw, en uw verheerde ziel,
Door wiens volmaaktheid ik in uwe boeijens viel,
Heeft voor my trouw, noch min, noch deerenis meêr over,
Terwyl gy my veracht. en kiest voor my een Roover,
Die, door een kleene dienst, zelfs op een oogenblik,
Uw hart veroverd, en myn hart vervuld met schrik:
Maar, schoon gy voor myn oog die Roover gaat versteeken,
De tyd zal koomen, dat ik my van hem zal wreeken.

ARMIDA.

Hy heeft geen vrees, indien hy u slechts vreezen moet.

REINOUT.

Hy koome voor den dag.

ARMIDA.

Ga, Filida, men doet
Hem hier verſchynen.

FILIDA.

Wel. *Filida binnen.*

REINOUT.

Hoe kan 't hier dus verand'ren,
De vriendſchap en de trouw omhelzen hier elkand'ren;
De min'lykheid alleen voerd hier de heerſchappy;
Nu keerd de min in haat, de liefde in raazerny,
De blydſchap in verdriet, het vriendelyk omarmen
In wreede afgryz'lykheid, het lachchen in het karmen,
'tLiefkoozen in verwyt, de vreugde in angſt en ſchrik;
En, ach! in hoe veel tyd? in eenen oogenblik
Is zo veel vriend'lykheid, aan myn beloofd voorheenen,
Zo onverhoeds, helaas! uit uwe ziel verdweenen?
Is dan uw tederheid geworden zo verwoed,
Dat gy haakt na myn val? dat gy dorſt na myn bloed?

ARMIDA.

Hoe! Reinout, wat is dit, begint uw hart te ſchroomen?

REINOUT.

Ik vrees niet voor de dood, laat uwe Held vry koomen.
Maar, ach! ik vrees, zo ik uw minnaar breng ten val,
Dat ik door zyne dood uw ziel bedroeven zal.

ARMIDA.

Voor zyne dood, myn Heer, en hebt gy niet te duchten,
Hy 's onverwinnelyk; maar zo gy my hoord zuchten,
'tZal zyn om uwe dood, want, ſchoon ik u verlaat,
Weet dat uw min, myn Heer, noch in myn boezem ſtaat,
En dat ik tegen dank voortaan u wel moet haaten;
En 't is met een myn plicht, dat ik u moet verlaaten.

REINOUT.

Hoe! haat gy my dan niet?

ARMIDA.

'k Heb u te zeer bemind,

En 't schynt dat de eerste min, de tweede noch verwint.
REINOUT.
Wel aan, ik ben getroost voor uw gezicht te sterven,
Indien ik van uw min zo veel maar kan verwerven,
Dat gy, wanneer myn geest zal zweeven door de lucht,
En dat ik voor u sterf, my de eer doed dat gy zucht.
ARMIDA.
Uw vyand word gevreesd, wil u kloekmoedig draagen.
REINOUT.
Gy zult van myne min noch dapperheid nooit klaagen.
ARMIDA.
'k Vertrek; want zag ik u om my in deze nood
Gesneuveld door zyn staal, ik stierf met u de dood.
REINOUT.
Neen, blyf, Mevrouw, gy zult my moed in 't vechten gee- (ven,
En zo ik sterf, uw oog zal my weêr doen herleeven.
ARMIDA.
't Is beter dat ik ga, toond gy uw dapperheid.
REINOUT.
Sterf ik, ik sterf voor u, schoon dat gy van my scheid.
Wat nu gedaan? hy komt, zal ik beneemen 't leeven,
Hem, die Armida zelf het leeven heeft gegeeven?
Zal hy ook leeven die ontstoolen heeft haar hart?
En zal ik smooren in een zee van minnesmart?
Ontstoolen? neen, hy heeft haar min en hart gewonnen;
Gewonnen? onze stryd is noch niet eens begonnen.

DERDE TOONEEL.

HYDRAOT, REINOUT, FILIDA.

HYDRAOT.
IS hier Armida niet, wat hebt gy my gezeid?
REINOUT.
„ Hy mind haar, en hy sterft van onverduldigheid,
„ Dat hy haar niet en ziet.
FILIDA.
Myn Heer, ik ben bedroogen.

Waar is Mevrouw?

REINOUT.

Gevlugt voor 't weenen van myn oogen,
Schoon ik haar afkeer, noch haar haat nooit heb verdiend.

HYDRAOT. *Filida binnen.*

Hoe nu, wie vinde ik hier?

REINOUT.

Haar allertrouwste Vriend,
Die gy verdelgen moet.

HYDRAOT.

Haar vriend moet ik beminnen.

REINOUT.

Maar, 't is uw vyand.

HYDRAOT.

Neen, gy dwaald, myn hart en zinnen
Beminnen hem, die myn Armida zo bemind.

REINOUT.

't Schynt dat uw liefde dan myn liefde ook zo verwind,
En dat ik u, die ik moest haaten en vervloeken,
Nu ook beminnen moet.

HYDRAOT.

Wat is 't dat g' hier komt zoeken?

REINOUT.

Terwyl ik ben geparst in zulk een bange nood,
Zoek ik de liefde van Armida, of de dood.

HYDRAOT.

En zo g' haar liefde niet verwerft, wilt gy dan sterven?

REINOUT.

Ja, mits ik 't leeven eer dan haare min kan derven.

HYDRAOT.

En zo gy sterven moet, wie doed de dood u aan?

REINOUT.

Die my haar roofd.

HYDRAOT.

Wie?

REINOUT.

Gy.

HYDRAOT.

Hoe zal ik dit verstaan?

REINOUT.

Maak u gereed, wel aan, en zonder lang te draalen?

HYDRAOT.

Wat moet ik?

REINOUT.

Stryden.

HYDRAOT.

Ik ga dan myn wapens haalen.

REINOUT.

Blyf hier, daar 's myn Rapier, kom steek my door het hert.

HYDRAOT.

Hoe! wild gy dan dat ik een snoode moorder werd?
Laat ons als Helden met gelyke wapens vechten.

REINOUT.

Ik pleng geen bloed het geene Armidaas zaak wil rechten.

HYDRAOT.

En ik geen bloed het geene Armida zo bemind,
Mits gy zo yv'rig tot Armida zyt gezind,
Dat gy wilt sterven, blyf voor uw Armida leeven.
Het hart dat zy my gaf zal ik u overgeeven,
Armida is voor u, en zyt verzeekerd, dat
Zy u waardeerd, gelyk de kostelykste schat;
En myne min tot haar zyn niet dan veinzeryen.

REINOUT.

Gy vleid my, om myn hart noch meerder te doen lyen.

HYDRAOT.

Neen, Reinout, uwe min, terwyl gy zo bemind,
Is onuitblusselyk, myn min maar rook en wind;
Een enk'le lucht, een schyn, een wasem, niet met allen,
Ik kan Armida niet behaagen, noch gevallen.

REINOUT.

Ach! mogt dit....

HYDRAOT.

Zyt gerust. Wat kan de liefde zyn

Van eene schim? *Het kleed van Hydraot vliegt weg, en hy veranderd in een Geest.*

Vaar wel, bemin haar. Ik verdwyn.

Hydraot verzinkt.

VIERDE TOONEEL.

REINOUT, *alleen.*

Blyf staan, ô waarde Geest! hoe! gaat gy nu verdwynen,
Nu ik, tot dankbaarheid van myn geleeden pynen,
U eens omhelzen wil, ach! keer doch, waarde Geest,
Die myn geluk hersteld.

VYFDE TOONEEL.

REINOUT, ARMIDA, FILIDA *en Gevolg.*

ARMIDA.

Wel, wie is hier geweest?
Waar is myn Minnaar?

REINOUT.

Hier, hier knield hy voor uw voeten.
Waarom zo lang geveinsd? wil nu myn smart verzoeten.
Doed toch 't momaangezigt, om mynent wil, eens af;
Druk my weêr in uw hart, en ruk my uit het graf.

ARMIDA.

Rys op, myn Lief, rys op; al wat 'er is bedreeven,
Dat zy de kracht myns mins alleenig toegeschreeven;
't Is alles maar geschied tot meerd'ring van uw min.
Hoe zal ik myne min tot myn genoegen blussen.

REINOUT.

Laat ik, tot dankbaarheid, uw lieve lippen kussen.

ARMIDA *tegen Filida.*

„ Wat zegt gy, heeft myn Oom zyn rol niet wel gespeeld?

FILIDA.

Waarom heeft ons Mevrouw dat niet eens meêgedeeld?

ARMIDA.

Mits gy niet veinzen kund als ik in deze zaaken,

En om dat ik alleen daar van de vrucht zou ſmaaken.

Thisbe uit.

THISBE.

Mevrouw, als 't u belieft, het eeten is al reê.

ARMIDA.

De Danzers?

THISBE.

Vaardig, en de Muzikanten meê.

ARMIDA.

Myn Lief, reik my uw hand.

REINOUT.

Ik ben aan u verbonden.

ARMIDA.

Wat treft gy myne ziel.

REINOUT.

Wat ſlaat gy zoete wonden.

ZESDE TOONEEL.

POLITIONELLE, DARES.

POLITIONELLE.

HOor, Dares, maar een woord.

DARES.

'k Moet by myn Meeſter gaan.

POLITIONELLE.

Hoor eerſt eens wat ik zeg, blyf ſlechts zo lang maar ſtaan.

DARES.

'k wil niet hooren, Vent, wat valt 'er veel te zeggen?

POLITIONELLE.

Indien gy deze nacht wil by een ſchoonheid leggen.

DARES.

Hoe! wat?

POLITIONELLE.

By Thisbe.

DARES.

Die piſt alle nacht in 't bed,

En daarom heet zy zo.

POLITIONELLE.

Nu, Filida.

DARES.

Is net.

POLITIONELLE.

Wilt gy by haar dan?

DARES.

Neen, dat is een kwaâ Karonje.

POLITIONELLE.

Wat zegt gy van Clorind?

DARES.

Die heeft te ſmallen tronje.

POLITIONELLE.

Clorize?

DARES.

Is te kort.

POLITIONELLE.

Gruzeldus?

DARES.

Wat te lank.

POLITIONELLE.

Angelica?

DARES.

Is ſchoon, maar 't Varken gaat te mank.

POLITIONELLE.

Nu, Florentina?

DARES.

O! die heeft al vetter Pollen.

POLITIONELLE.

Zantippe?

DARES.

Wel die Heks loopt alle nachten krollen.

POLITIONELLE.

Wel is 'er dan niet een die Dares aan zou ſtaan?

DARES.

Niet een, niet een, zeg ik, Vent, brui hier maar van daan.

POLITIONELLE.

En dan Cephalia?

DARES.

Ik vraag of gy wilt zwygen?

POLITIONELLE.

Nerine?

DARES.

Brui van hier.

POLITIONELLE.

Die zult gy ook niet krygen.

DARES.

'k wil 'er geen van al, van hier, en maak u voort.

POLITIONELLE.

De Droes, ik weet 'er een.

DARES.

Zwyg, zeg ik.

POLITIONELLE.

Maar een woord.

DARES.

De Droeskop schen de Gek.

POLITIONELLE.

Een woord zal ik maar spreeken.

DARES.

Wilt gy niet zwygen?

POLITIONELLE.

Neen.

DARES.

'k Zal u de beenen breeken,

Zo gy noch spreekt.

POLITIONELLE.

Maar, 'k heb....

DARES.

Loop, loop, brui na de Hel.

POLITIONELLE.

'k....

DARES.

'k Zal u zwygen doen heel kort, Politjonel. *binnen.*

POLITIONELLE.

Waar is hy daar na toe? ei, zie de Gekskap loopen,
Waar heenen? ik geloof dat hy gaat Uilen koopen.
Hy meend, geloof ik, dat dat volk al vaardig ſtaat
Voor hem; loop, loop vry heen, wacht blaauwe ſcheenen,
Maat. *Dares komt met een ſchel aan 't oor van Politionelle raazen, dat hy zyne ooren moet vaſt houden.*

DARES.

Sta jy hier noch en klapt? ik zal je leeren zwygen.

POLITIONELLE.

Help! help! wat Droes is dat, ik zal je daar voor krygen....

ZEVENDE TOONEEL.

THISBE, DARES, POLITIONELLE.

THISBE.

WAt 's hier te raazen.

DARES.

Wel, het is Politjonel.

POLITIONELLE.

Dat liegt hy, ziet gy 't niet, 't is Dares met zyn ſchel.
Maar, 'k zal my wreeken.

DARES.

Ja, ik zal my zelfs opſluiten,
Zo zul je door uw klap myne ooren niet doen tuiten.

POLITIONELLE. *Dares binnen.*

Dat zult gy zien.

THISBE.

Wel hoe, wat is hier omgegaan?

POLITIONELLE.

Ik zou 't wel zeggen, maar....

THISBE.

Wat, maar?

POLITIONELLE.

'k Derf 't niet beſtaan,
Gy zoud zo boos zyn.

THISBE.

Ei.

POLITIONELLE.

Ik derf het u niet zeggen.

THISBE.

Zeg op.

POLITIONELLE.

Zyn oogen zoud gy op zyn kaaken leggen,
Dat ik u zeggen zou....

THISBE.

Politjonel, wat is 't?

POLITIONELLE.

Dat ge alle nacht in 't bed.... 'k Denk dat je 't nou wel gist.

THISBE.

Wat Schelm is dat? daar zal....

POLITIONELLE.

Ai, laat my maar betyen.

THISBE

Ik zal die ſchimp van hem niet ongewrooken lyen.
'k Zal hem daar voor een pots....

POLITIONELLE.

Men laat my ſlechts begaan,
En 't geen ik heb in 't zin zult gy aanſtonds verſtaan.
Ik heb myn tyd van doen, om Dares wat te kwellen,
Ik zal hem leeren aan myn ooren zo te ſchellen.

THISBE.

Ja, roskamt hem te deeg.

POLITIONELLE.

Ei, twyffel daar niet aan.

THISBE.

Kan ik u helpen?

POLITIONELLE.

Neen, laat my alleen begaan.

THISBE.

'k Beveel u dan myn wraak, ik ga Armida zoeken.

POLITIONELLE.

Ik ga na Dares, die myn komſt licht zal vervloeken.

ACHTSTE TOONEEL.

DARES, POLITIONELLE *in stukken over het Tooneel verstrooid.*

DARES.

Hier ben ik nou weêr vry, en van die schelmsche Guit
Ontslaagen, die my met zyn klap zo heeft gebruid;
De Hondsvot hiel niet op, met aan myn oor te lellen,
Daarom kwam ik ook aan zyn ooren vry wat schellen.
Maar hoe! wat zal dit zyn? die zaaken staan niet wel.
Wat leid hier? 't is, zo waar ik leef, Politjonel.
Wel, arme Gek, wel hoe, hoe! leg je hier aan stukken?
Wie heeft u zo geschend? och, had de kreupel krukken,
En was hy weêr aan een, zo mogt hy heenen gaan.
Maar, wie zal maaken dat hy weder op zal staan.

POLITIONELLE.

Laat my maar zorgen.

DARES.

Wel, wat of hier noch zal koomen?
't Is Spook, 't is Tovery: waak ik? of zie ik droomen?
Wel hoe, Politionel! gy legt aan stukken, Maat.
Hoe raakt gy weêr aan een?

POLITIONELLE, *allengs weêr aan malkander koomende.*

Daar toe weet ik wel raad.

DARES.

Zie daar, het schikt zich al. Ik zal uw beenen spalken.
Maar, zeg my, komt gy door de schoorsteen of de balken?
Het is geen wonder dat gy in myn kamer raakt,
Als gy u zelfs, myn Vriend, in zo veel stukken maakt.
Of val je ook uit de Lucht? dan wil ik je gelooven.

Politionelle ryst op, en vliegt kort daar op na boven.

Daar staat het, als een Mof. Hoe! vliegt gy weêr na boven?
Waar heenen? ei! blyf hier; ô hy is veel te laf.
Weg is hy. Maar, de Droes, daar komt hy weder af.

Politionelle komt van boven.

POLITIONELLE.

Wat zegt gy, Dares?

DARES.

O, myn Heer! 'k zeg niet met allen.

POLITIONELLE.

Verweer u tegen my.

DARES.

Daar zouden ſlaagen vallen.

POLITIONELLE.

Voorzeker ja.

DARES.

Hoor, laat ons vechten zonder ſlaan.

POLITIONELLE.

Ik wou wel eensjes zien hoe dat in 't werk zou gaan.

DARES.

Hoor toe.... ik weet het niet.

POLITIONELLE.

Wel aan dan, zonder vreezen,

Verweer u.

DARES.

'k Ben te vreên, terwyl het zo moet weezen.

Maar, 'k had veel liever dat wy 't vechten lieten ſtaan.

POLITIONELLE.

Neen, neen, dat moet nu zyn.

DARES.

Maar, zonder ſtyf te ſlaan.

Vechtende binnen.

Dans van Politionelles en Harlequins, en
Einde van het Vierde Bedryf.

VYFDE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

Het Tooneel verbeeld een Bloemhof.

KAREL *en* HUBALDUS, *staande by een* HEREMYT, *die aan Hubaldus een vergulde Roede geeft, en aan Karel een verzilverd Schild, hen wyzende Reinout en Armida, die in 't achterste van het Tooneel zyn.*

HUBALDUS.

WAt zyn wy dankbaarheid aan onze Stuurvrouw schuldig?
Die met haar snelle Boot op Zee ons zo zorgvuldig
Gediend heeft, en gebragt in zulk een korten tyd,
Aan dit betoverd Land, Armida zelf ten spyt.

KAREL.

Wat heeft deez' vreemde plaats al dool en dwarrelwegen?
Wat zyn in dit gebouw al kameren gelegen?
Daar Argus waakende oog zelfs in verdwaalen zou;
Wat galleryen! wat vertrek heeft dit gebouw!
De alziende Zonne zelfs zou hier in licht verdoolen.
Wat vreemder weg is dat? wat diepe en donk're hoolen
Zyn wy niet door getreên! maar, Hemel! u zy lof,
Dat wy eens eind'lyk zyn gekoomen aan den Hof,
Daar ons voorzeid is, dat wy Reinout moeten zoeken.
Dit is dan deze plaats, die, door Armidaas vloeken,
En toveryen, tot een Lusthof is gemaakt.
En die de Helsche kolk heeft uit zyn keel gebraakt.

HUBALDUS.

Dit zal het huis zyn daar de twee verliefde woonen.
Wy moeten dankbaarheid aan onze Vriend betoonen,
Die 't aangeweezen heeft. Zien wy waar Reinout mag
Verschuilen, zo 't Geval voordeelig dezen dag
Ons wou.... Ik hoor gerucht, laat ons by deze blad'ren
Wat schuilen, want my dunkt dat iemand ons komt nad'ren.

TWEE-

TWEEDE TOONEEL.

ARMIDA, REINOUT, KAREL, HUBALDUS.

REINOUT.

Myn Lief, ik kus uw hand.

ARMIDA.

Myn waarde Mingenoot,
Ik kus uw mond.

REINOUT.

Gy maakt my leevendig en dood.

KAREL.

„ Hier is hy. . . .

HUBALDUS.

„ Ja hy is 't.

KAREL.

„ Zou dit geen min verwekken?

HUBALDUS.

„ Het zou een harde rots tot weel'ge liefde trekken.

REINOUT.

Wat zwieren hier niet al verscheide Godlykheên!
Hoe konstig heeft Natuur gemengeld onder een
Het wit, en 't inkarnaat? de lelien en roozen;
't Een als een vlok van sneeuw, het ander als het bloozen
Van purper of robyn, ô minnelyke mond!
Wat maakt gy in myn ziel een lieffelyke wond.
Myn Engel, ach! waarom keerd gy uw flonk'rende oogen,
Zo vol van helder licht en aangenaam vermoogen?
Leg vry die spiegel neêr uit uw albaste hand;
Uwe oogen zyn het glas waar door myn boezem brand.
Uw spiegel vat dat niet, het schitterend gewemel
Van uwe schoonheid, eischt een kristalyne hemel,
Daar zoud ge u zelve zien naar uw waardy te pryk.

ARMIDA.

Wat is men schuldig aan een tong zo redenryk? (zen.
Gy doed my honderdmaal, myn Lief, van schaamte bloo-
Ontfang deez' Krans, myn ziel, van uitgekeurde roozen.

KAREL.

„O ſnoode Krokodil, wat hart, hoe wreed en ſtraf,
„Werd niet zachtmoedig? wat kloekmoedigheid niet laf?

HUBALDUS.

„Dat zy ons niet en hoor.

KAREL.

„Dat heeft geen nood.

HUBALDUS.

„Het ſpreeken
„Kan ons niet helpen, neen, maar wel't voornemen breeken.

KAREL.

„Zy recht haar op, 't is beſt te luiſt'ren na hun reên.

REINOUT.

Myn Engel, wel wat 's dit! laat gy my hier alleen?

ARMIDA

Slechs maar een oogenblik, myn Lief, om zwaare zaaken.
Gy kund u onderwyl hier in den Hof vermaaken,
By Venus waterval, of kriſtalyne bron,
Of kund gints ſchuilen, voor het ſteeken van de zon,
In 't geurig luſtpriëel. 'k Zal ſtraks weêr by u koomen.

REINOUT.

Myn Lief, hoe dus?

ARMIDA.

Gy weet dat ik heb voorgenoomen
Te ſtooken dagelyks een ſmeekende offerhand,
Op dat de liefde, daar uw ziel en myne in brand,
Niet moog verwelken, maar van dag tot dag aangroeijen.
Geef my dan oorelof, 't word tyd, ik moet my ſpoeijen.
Vaar wel, met deze kus.

REINOUT.

Vaar wel, myn Engelin.

ARMIDA.

O oorzaak van myn vreugd!

REINOUT.

O oorzaak van myn min!

ARMIDA.

„Ik ga, om in der yl myn toverkunſt en boeken

Weêr

„ Weêr op te ſlaan, daar ik, met hulp van dierb're vloeken,
„ De Hel bezweer, op dat hy, die myn ziel bemind,
„ Nooit uit den Hof geraake, en nimmer uitgang vind,
„ Maar my verpligt blyf tot het einde van myn leeven.

HUBALDUS.

„ O ſnoode Toveres! wat net zoekt gy te weeven?

KAREL.

„ Zy gaat.

HUBALDUS.

„ En hy ſtaat ſtil en mymert.

KAREL.

„ Hy vertrekt.

HUBALDUS.

Kom, Karel, 't is hoog tyd, onze aanſlag diend ontdekt.

DERDE TOONEEL.

DARES, *alleen.*

'k BEn van Politionelle en van de Beer ontſlaagen;
En wat de keuken raakt, nou heb ik niet te klaagen,
'k Eet zonder zorg of vrees, myn buik tot boven vol.
't Is hier Luilekkerland. In 't Leger liep ik hol;
Want, voor Jeruzalem was niet een beet te knappen.
Hier ben ik vrolyk.

VIERDE TOONEEL.

DARES, FILIDA, THISBE.

FILIDA.

JA, zo zou men u betrappen.

DARES.

Wat is 'er nu al weêr?

THISBE.

Ha, Schelm! vind ik jou hier?

FILIDA.

't Is goed dat ik u heb.

DARES.

Wat nou weêr voor getier?

THIS-

THISBE.

Dat vraagt gy noch?

DARES.

Wel ja

FILIDA.

Zo durft gy dat noch vraagen?

DARES.

Ik weet niet dat ik u ooit reden gaf tot klaagen.

FILIDA.

Uw schoenen weeten 't wel.

DARES.

Spreek dan myn schoenen aan.

FILIDA. *Dares wil weg gaan.*

Waar heenen?

DARES.

'k Zoek myn Heer.

THISBE.

Ik zeg dat gy blyft staan.

Wat hebt gy flus gezeid?

DARES.

„ 'k Zal hier van vuistlook droomen.

THISBE.

Hoe roert ge uw bakkes zo?

DARES.

„ Och! wat zal hier van koomen.

THISBE.

Ontken het, hebt gy 't hart.

DARES.

Zo ik iets heb gedacht
Van u, 'k wil wel tot straf, dat gy liên deze nacht,
Hoe noode ik het ook doe, by my zult mogen slaapen.

THISBE.

By u?

FILIDA.

By u?

THISBE.

Een Beest.

Fi-

FILIDA.

Een Aap van alle de Aapen.

THISBE.

Wat dat men hooren moet!

DARES.

Ei, hoor die ſnaater gaan,
Gelykt het u niet, het ſtaat my noch minder aan.

THISBE.

Ei, zie die hangat eens. De een heeft een ſmalle tronje.

FILIDA.

En Filida is net, maar 't is een kwaâ karonje.
Clorize is veel te kort; Grizeldus wat te lank;
Angelika is ſchoon, maar gaat aan de een zy mank.
En wyſt men hem een naald, Mejonker weet een draatje.

DARES.

Jy klapt, als een Parki, wel jemeni hoe praatje!
G'hebt een memory als de ſnedigſte Olifant.
Ik weet daar niet meêr van, dat 's al uit myn verſtand.

FILIDA.

Zo hebben wy 't voor u te beter dan onthouwen,
En daar voor zullen wy u voor die ſnats wat klouwen.

DARES.

Hoe! onder 't ſnotgat?

FILIDA.

Ja.

DARES.

Dat kan ik niet verſtaan.

FILIDA.

Zo zult gy 't voelen, Schelm!

DARES.

Ik wed van neen.

THISBE.

Wel aan.

DARES.

Help! help! is dat gekrabt?

FILIDA.

Blyf ſtaan.

DA-

DARES.

Ja, of ik zot was.
Het ſpyt me gruuwelyk, dat dit nou juiſt myn lot was.

FILIDA.

Loop vry, wy zullen u wel vinden op zyn tyd.

THISBE, *ziende Reinout, Karel en Hubaldus.*

Wy zyn verraaden: ach! Armida! ha, wat ſpyt!

FILIDA.

Voort na Armida. Ach!

VYFDE TOONEEL.

REINOUT, KAREL, HUBALDUS.

KAREL.

O Prins! wiens heldendaaden
U dikwils hebben met lauwrieren overlaaden,
Myn Heer, ei, zie te rug, denk op verleede tyd,
En hoe hoognoodig dat gy uit dit doolhof zyt.
Ga na Jeruzalem, dat kan uw glory geeven;
Een halve Waereld waagd voor deze Stad het leeven.
Leg hier niet meêr, myn Heer, in ledigheid verſmoord,
Terwyl gy na 't gevlei der toveryen hoord,
Daar gy in de armen van Armida legt gebonden.
Heeft dan Bartholdus Krooſt meêr eer en roem gevonden
In laffe liefde, die tot ſchande en oneer leid,
Dan in de vroome deugd van 's Oorlogs dapperheid?
Wat doffe ſlaapdrank heeft verdorven uw gevoelen,
't Geen eertyds plagt na eer, nu tracht na ſchand te doelen?
Op, op, gaan wy ten ſtryd: laat dit betoverd Land;
En zyn hier roozen, gints ſtaan lauweren geplant,
Die reeds verlangen om uw haaren te bekranſſen.
De Prinſſen ſtaan gereed, en al het heir der Franſſen,
Om een eerwaarde kans te waagen op de Stad.
Ontwaak, en help met ons die koſtelyke ſchat
En zege winnen, want uw kracht zou ons ontbreeken.
En ſpreekt gy niet?

REINOUT.

Ik kan van ſchaamte en ſchand niet ſpreeken.
Weg, bloemen! weg, ſieraad! terwyl ik u vertreê.
Weg, yd'le zotte waan. Kom, Helden, ik ga meê.

KAREL.

Wat zal Armida, die, van dolle liefde aan 't blaaken,
Uw hart bekoorde....

REINOUT.

Ik Zal Armidaas min verzaaken.

HUBALDUS.

O mannelyken Held!

REINOUT.

Zy heeft myn vlugt verſtaan,
En komt, van raazerny ontſteeken, herwaards aan.

ZESDE TOONEEL.

ARMIDA, REINOUT, KAREL, HUBALDUS.

ARMIDA.

HOe! Reinout, wat is dit? meend gy zo ſtil te vlugten?
En my te ſtikken doen in traanen en in zuchten?
Dit was 't geen lang in uw ondankb're boezem zat.
My te verlaaten? ha! gy Wreede, kan een bad
Van traanen en van bloed, Trouwlooze! uw hart behaagen,
Zo gaa, maar weet dat gy zult loopen in uw plaagen,
En in uwe ondergang. Hoe! meend gy dat gy zult
Vertrekken, zonder eerſt te zien myn ongeduld?
'k Zal Hemel, Hel, en Aarde, en wateren, en donder,
En bliksemvuur en vlam, van boven en van onder,
Bezweeren tot myn hulp, en tot uw ondergang.
Ga vry, Ondankb're, ga, myn tovery, en zang,
En vloeken, en myn konſt, zal u uw vlugt beletten.
'k Zal berg, en rots, en klip in uwe wegen zetten,
Om u te ſtuiten; Schelm, 'k ga, en bereide uw graf.
Vrees voor een vreezelyke en ongehoorde ſtraf. *binnen.*

REINOUT.

Zy is vol raazerny en wanhoop reeds geweeken.

Zo zy haar wreeken kan, gewis zy zal haar wreeken,
En Leeuw, en Beer, en Draak op ons uitzenden, om
Te ſtuiten onze vlugt.

HUBALDUS.

Ei! vrees niet, Reinout, kom,
Deez' gulde roê kan al haar toverkunſt en krachten
Vermorz'len, laat ons gaan, wil na haar komſt niet wachten.
Dit Schild en deze Roede is ons ter hand geſteld,
Om te vermorzelen Armidaas ſnood geweld.
De kracht van deze Roê zal al haar wonderheden
En monſters ſterven doen, en met de voet vertreeden;
Dies bidde ik dat wy gaan. Ik zal uw hulpzaam zyn.

REINOUT.

Ik ga met droefheid, om haar droefheid, ſmart en pyn.

ZEVENDE TOONEEL.

DARES, *alleen.*

HElp! help! alarm! alarm! waar zal ik Reinout zoeken,
Men hoord hier in dit huis nu anders niet als vloeken;
't Is alles omgekeerd, en op een oogenblik;
Men hoord, in plaats van vreugde, afgryz'lykheid en ſchrik.
Men ziet het Aardryk niet dan wreede monſters braaken,
De wreede Wolf en Leeuw met opgeſpalkte kaaken,
Afgryz'lyk huilen; en Armida vloekt en raaſd,
Terwyl haar adem gift van ſlange en adders blaaſt.
Zy zoekt door tovery de waereld te hervormen;
Al de elementen, en de winden, en de ſtormen
Rinkinken over hoop. Waar of ik Reinout vind?
Vlugt, want Armida is, gelyk een droes, ontzind.

ACHTSTE TOONEEL.

REINOUT, KAREL, ARMIDA *van binnen*,
HUBALDUS, DARES.

KAREL.

HIer leid de weg na toe: terwyl men ons zal wachten
Op ſtrand.

HUBALDUS.

Gints wacht zy.

AR-

ARMIDA, *van binnen.*

Ach! wie komt myn arm verkrachten?

KAREL.

Verliezen wy geen tyd.

ARMIDA, *van binnen.*

O Hemel!

HUBALDUS.

Hoor, zy zucht.

't Is die bedroefde Vrouw Armida.

KAREL.

Reinout, vlugt.

NEGENDE TOONEEL.

ARMIDA, *Reinout weêrhoudende*, REINOUT, KAREL, HUBALDUS, DARES.

ARMIDA.

NEen, Reinout, toef, en hoor Armida noch eens klaagen.
Indien gy wilt myn ziel, die de uwe is, met uw draagen,
Zo laat my de uwe in plaats, of voer myn lichchaam meê,
Of geef aan alle bei de doodsteek op deez' steê.
Ik bid nu niet, dat gy myn vlammen uit zult blussen;
Maar toef zo lang slechts, dat ik u vaarwel mag kussen.
Wat zeg ik, kussen? 'k ben die eer nu niet meêr waard,
Spaar voor een ander die, 'k heb my voor u gespaard,
Verraader, die myn eer en liefde hebt genooten,
Om wien ik Koningen en Prinsen heb verstooten,
Die met eerbiedigheid my hebben aangebeên:
Wat minnaars hebben om myn schoonheid niet gestreên?
Die ik van zelfs u heb, Ondankbaare, opgedraagen.
Indien ik u als lief niet langer kan behaagen,
Zo voer my na uw Heir, gebruik my als slaavin,
'k Zal schimp, en spot, en haat verdraagen om uw min:
'k Zal u voor borstweêr in het krygsgevaar verstrekken;
Myn lichchaam, noch zo teêr, zal voor de nood u dekken.
Ik val voor u te voet, door zo veel vriend'lykheên,

Door zo veel zoet onthaal, door kracht van myn gebeên,
Door zuchten die ik loos, door traanen, die myn oogen
Verdrinken. Ach! bestraal myn droefheid met meêdoogen;
Ik kuste eertyds uw mond, daar 'k nu uw voeten kus:
Die eer is weg, helaas! ach! Reinout! Maar, hoe dus,
„ Armida, heeft de min op u zo groot vermoogen?
„ En blyft die rots verhard, en word hy niet bewoogen
„ Door zo veel water daar myn oog hem meê bestormd?
„ Helaas! verlaaten Vrouw, was ik in steen hervormd.

REINOUT.

Mevrouw, de Hemel weet, en 'k neem die tot getuigen,
Hoe dat ik voel myn ziel tot uw ontferming buigen,
Hoe dat uw pyn my deerd, hoe dat uw leed my smart,
En hoe uw klagten my en traanen gaan aan 't hart.
Ik kan 't niet wederstaan, ik bid wil my verschoonen;
De Hemel wil dit zo, 'k moet my gehoorzaam toonen.
Ik moet, maar ach! met pyn, verlaaten uwe min;
Beschuldig my toch niet van ontrouw, myn Vriendin,
Myn hart blyft by u, schoon dat ik u moet verlaaten;
't Is my onmoogelyk dat ik uw min zou haaten.
Geloof my, schoone Ziel, ik zweer u by myn trouw,
Dat ik, indien ik kost, u hier aanbidden zou.
Nu bidde ik u, myn Lief, dat gy my houd onschuldig,
En zyt in uw verdriet, als ik in 't myn geduldig;
En blyft gy met veel pyn, ik schei met meerder smart.
Vaar wel, het lichchaam gaat, maar 'k laat u hier myn hart.

ARMIDA.

Vlugt vry waar dat gy vlugt, ik zal u moedig volgen.

HUBALDUS.

Mevrouw, ei! volg ons niet.

REINOUT.

Ei! maak hen niet verbolgen,
Zy zouden lichtelyk u hind'ren.

ARMIDA.

Zo myn bloed
Hen kan behaagen, kom vergiet het, koel uw moed;
Maar laat my, om ons min, zo veel van u verwerven,
Dat

Dat ik, van uwe hand en zwaard gedood, moog sterven:
Zo sterf ik heel vernoegd. Word my de dood ontzeid,
Terwyl ik sterven wil? ô wreede onmensch'lykheid!

REINOUT.

Vaar wel, Mevrouw.

ARMIDA.

Gy gaat?

REINOUT.

Ik moet.

ARMIDA.

Wel, ga, Verraader,
De moedige Barthold is nooit geweest uw vader,
Noch vrouw Sophia heeft u immermeêr gebaard;
Gy zyt, Ontmenschte Schelm, van eer en deugd ontaard.
Ga, Snoode, myne schim, op 't allerwreedst verbolgen,
Zal, waar gy gaat of staat, u als uw schaduuw volgen,
En wreeken myne dood. Vervloekte, ga dan heen,
Ik zal, door gruuwelen, door sidd'rende gebeên,
Dit Eiland morzelen. *Armida binnen.*

TIENDE TOONEEL.

REINOUT, KAREL, HUBALDUS, DARES.

REINOUT.

ZY is, vol haat, vertrokken.

KAREL.

Zie, hoe de Lukvrouw reeds van veer ons schynt te lokken,
Kom gaan wy, 't is hoog tyd, wie weet wat deze Vrouw
Armida noch verricht, zy is vol spyt en rouw;
Dat ongenoegen zou haar alles licht doen waagen.

Het donderd en blikſemt, en 't word duiſter.

HUBALDUS.

Wat vreesselyk gedreun? wat dolle donderslaagen?
Wat bliksem? wat getier? het Aardryk lyd geweld:
De Zon word duister. Kom, verlaaten wy dit Veld.
Haar snoode toverkunst zal deze plaats hervormen.

REINOUT.

Ik voel van buiten en van binnen duizend ſtormen.
Kom, Dares, volg ons.

DARES.

Heer, en denk niet, dat ik hier
Zal blyven, want men ſtookt hier al te heeten vier.
Neen, neen, alleenig, Heer, zou ik het hier niet ſtellen,
Men hakten hier myn vlees tot worſt of frikkedellen;
Of wel, men zond men weêr Jolietjes aan myn gat,
En dit gelykt men niet, wel ja, wat luſt me dat?
Ho, ho, zy gaan al ſcheep: hou aan, 'k moet by u weezen.
Daar gaat het ſpul weêr aan, och! ik begin te vreezen.

Het Landſchap verdwynd: hier verſchynd een Zee, onder blikſem en donder.

ELFDE TOONEEL.

REINOUT, HUBALDUS, KAREL, LUKVROUW *ſtaat voor*, DARES *achter, in een Boot.*

LUKVROUW.

EI, vrees niet, Reinout, ſchoon men u verdelgen wil,
Armida woed vergeefs, ik maak haar gramſchap ſtil,
En zal u op de Zee behoeden.

DARES.

Wil maar ſpoeijen,
Beſtier gy maar van voore, ik zal van acht're roeijen.

REINOUT.

Vaar wel, gehoonde Vrouw, ik zweer dat geen geval
Uw liefde uit myne ziel of boezem rukken zal,
En dat ik niet en moeſt ik zou u niet verlaaten.

LUKVROUW.

Vergeet die Snoode.

DARES.

Spoei maar weg, niet veel te praaten.

TWAALFDE TOONEEL.

ARMIDA *op haar wagen met draaken, het Toverboek en Roê in de hand, werpende de Liefde in Zee;* POLINOS *achter haar, met een toorts in de hand, in de lucht.*

ARMIDA.

GEhaate Liefde, die myn boezem ſtak in brand,
Leg daar, 'k ban u van my, myn raazende ingewand,
En zal voortaan geen min, maar haat en wraak verzwelgen.
Dat ik noch leeve is maar om Reinout te verdelgen.
Hoe, Febus! ſtraald gy noch, en ziet gy myn verdriet
Noch onbewoogen aan? raakt u myn lyden niet?
Zo zal ik met myn damp uw ſtraalen overtrekken.
Kom, dikke Duiſternis, wil Febus glans bedekken.
Gy, Polinos, ga, ſteek de lucht en zee brand
Het regend vuur.
Met uwe toorts, ik zal, door uwe hulp, het land
Van 't hoog Jeruzalem, in nieuwe vlam ontſteeken.
'k Zal ſterven, of die ſmaad op 't allerheevigſt wreeken.
Armida vliegt weg.

POLINOS, *wegvliegende.*

Wel aan, ik volg u na, ik heb in 't ſchenden ſmaak.
Schrik, Medevyanden, wraak, Paleſtyne, wraak!

LAATSTE TOONEEL.

KUPIDO, *uit de Zee koomende.*

HOe, Febus! duikt gy voor Armidaas toverdichten?
Breekt door de neev'len heen, om 't Aardryk te ver-
Die zy door haare damp verduiſterd. (lichten,
Het word helder weêr
Zo, de Zon
Verlicht het Aardryk weêr, de nacht kieſt Phlegeton;
De onſterffelyke Min kan in geen Zee verſmooren,
Door dien zyn Moeder zelfs is uit de Zee gebooren.
Sterft liefde in de een, 'k ontſteek in and're weêr de min.
Ik die in 't Water zonk, vlieg weêr ten Hemel in.

Dans van alle, en
Einde van het Laatſte Bedryf.